

MILLIY TIKLANISH

8 (121)

2011 йил 23 февраль, чоршанба

Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

www.milliytiklanish.uz

2008 йил 30 октябрдан чиқа бошлаган

“Ёшлар Қаноти”

Наманган вилоятида 4 минг 610 нафар ЎзМТДП аъзоси бўлиб, шундан 1 минг 277 нафарини ёшлар ташкил этади. Улар ёшлар билан боғлиқ долзарб муаммоларни ўрганиш ва муҳокама қилишга доир тадбирларда фаол иштирок этишяпти. ЎзМТДП Наманган вилояти Кенгашининг “Ёшлар қаноти” қошида “Ёш сиёсий билимдонлар” клуби ташкил этилган.

Ёш истеъдодларга тухфа

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 8 июлда қабул қилинган “Болалар мусика ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида”ги қарорига мувофиқ Фарғона вилоятида ҳам изчил ишлар амалга оширилмоқда.

Табиат музейи

2010 йили музейнинг янги экспозицияси яратилиб, фаолияти тикланди. Музей илмий ходимлари томонидан ўтган йиллар давомида Ўзбекистонимизнинг турли гўшаларига илмий экспедициялар ташкил этилиб, музейнинг янги экспозицияси учун маълумотлар, фото ва видео материаллар тўпланди.

3 ПАРТИЯ ҲАЁТИ

КУЗАТИШ

ШАРАФЛИ БУРЧ

Давлатимиз раҳбарининг 2010 йил 22 декабрда қабул қилинган “Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларига фуқароларни навбатдаги чақирув ҳамда муддатли ҳарбий хизматининг белгиланган муддат-

ларини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчиларни хизматдан бўшатиш тўғрисида”ги қарорига мувофиқ Сурхондарё вилояти мудофиа ишлари бошқармаси йигув пунктида бўлажак аскарларни ҳарбий хизмат-

га кузатишга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди.

Суратда: ҳарбий хизматга чақирилувчи Жаҳонгир Ашуров онаси Барно Норбоева билан.

ТАНҚИД ИЗСИЗ КЕТМАДИ

ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси бошланғич партия ташкилотларини тузиш ва уларнинг фаолиятини шакллантириш ҳамда кучайтиришга алоҳида эътибор бериб келади. Чунки БПТлар партиянинг бош таянчи ва унинг юзи-кўзидир.

Жойлардаги партия ташкилотлари БПТлар фаолиятини жонлантириш бўйича бир қатор натижаларга эришган бўлсаларда, бу борада камчиликлар ва нуқсонлар ҳам оз эмас. Шу боис партия наشري — «Миллий тикланиш» газетасида “БПТ ўз мақомини оқлатайми?” сарлавҳали танқидий мақола чоп этилган эди. Ушбу мақола ҳудудий партия кенгашларида жиддий муҳокама қилиниб, камчиликларни бартараф этиш бўйича зарур чора-тадбирлар белгиланганлиги хусусида таҳририятга жавоб мактублари келди. Яъни партия матбуот нашрининг танқиди изсиз кетмади. Мазкур жавоб хатларини газетамизнинг 3-саҳифасида ўқийсиз.

2-бет

8 КЎЗГУ

МУНОСАБАТ

ТЕЗКОР ВА ТАЪСИРЧАН АХБОРОТ

ЕТКАЗИШ БУГУНГИ ОАВНИНГ АСОСИЙ
ВАЗИФАСИГА АЙЛАНМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислоҳ Каримовнинг Олий Мажлис Сенати ва Қонунчилик палатаси қўшма мажлисида сўзлаган “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси” мавзусидаги таъкидланганидек: «...фуқароларнинг ахборот соҳасидаги ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш масаласи инсоннинг ахборот олиш, ахборотни ва ўз шахсий фикрини тарқатиш ҳуқуқи ва эркинлигини ўзида мужассам этган бўлиб, бу Ўзбекистонда демократик жамият асосларини барпо этишнинг муҳим шартини, таъбир жоиз бўлса, тамал тоши ҳисобланади. Юртимизда, аввало, оммавий ахборот воситалари ривожини таъминлайдиган, демократик талаб ва стандартларга тўла мос келадиган мустаҳкам қонунчилик базаси яратилди. Ушбу даврда оммавий ахборот воситаларини эркин ва жадал ривожлантиришга, ахборот соҳасининг самарали фаолият кўрсатишини таъминлашга қаратилган 10 га яқин қонун ҳужжатлари қабул қилинди».

Шунингдек, ОАВ фаолиятини мувофиқлаштирувчи бир қатор қонунларга тегишли ўзгартiriш ва қўшимчалар киритилди.

Маърузада қайд этилганидек, бундай кенг миқёсдаги ишлар натижасида фақат кейинги 10 йилнинг ўзида босма оммавий ахборот воситаларининг сони 1,5 баробар, электрон оммавий ахборот воситаларининг сони эса 7 баробар кўпайиб, бугунги кунда уларнинг умумий сони 1200 тага етди. Мавжуд барча телеканалларнинг қарийб 53 фоизи, радиоканалларнинг эса 85 фоизи нодавлат оммавий ахборот воситалари ҳисобланади.

Кейинги йилларда ахборот соҳасини ислоҳ қилиш борасида катта ютуқларга эришилди.

4-бет

АНЪАНА

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАР — МИЛЛАТ ИФТИХОРИ

“Ўзбекфильм” киностудияси томонидан суратга олинган “Чимилдиқ” фильмининг ҳамма бирдек қизиқиш ва орзиқиш билан томоша қилади. Бу фильмининг воқеалари ҳам, деталлари ҳам ўз ўрни ва маромида. “Чимилдиқ” айниқса, ўзбек тўй маросимларида қилинадиган миллий урф-одатларимиз, анъана ва қадриятларимизнинг ажойиб тарздаги намоиши билан ҳам ажралиб турадиган фильмдир.

Маълумки, никоҳ тўйи халқимизнинг жуда қадри ва муҳим маросимларидан бири ҳисобланади. Бу тўйнинг ўзига хос расм-русумлари мавжудки, улар замирида маълум маъно-мазмун яширин. Икки ёшни қовуштириш асносида оила аталмиш жамиятнинг бир бўғини яна биттага кўпаяди. Бу эса нафақат икки ёш ҳаётида, балки жамият тараққиётида ҳам муҳим воқеа саналади. Мана шундай юксак аҳамиятли воқеанинг бунёди эса миллий қадриятларимиз билан ҳамроҳланган тарзда юзага келади.

Ўзбек халқи азалдан миллий анъана ва қадриятларга, урф-одатларга бой бўлган қадимий халқ. Бу халқнинг на-

фақат бирор-бир маросими, балки бутун умри, ҳар бир куни маълум қадриятлар, миллийлик нафаси уфғуриб турувчи ҳаракатлар асносида кечади. Ўзбек халқи ҳар бир қадрият ва анъаналарини улуғловчи халқдир. Ўзликни англаш миллийликдан бошланади. Миллий урф-одатларга содиқлик ва уларга амал қилиш ҳар бир инсоннинг миллий ғуруридан дарак беради.

Ўзбек халқи тўй-томошага бой халқ. Ўзбек тўй маросимларининг бир неча тури мавжудки, уларнинг ҳар бири алоҳида бир китоб бўлишга арзигulik.

5-бет

ПАРЛАМЕНТ НАЗОРАТИНИ КУЧАЙТИРИШ — ДАВР ТАЛАБИ

Президентимиз Ислоҳ Каримовнинг “Сиз азизларим, биз бошлаган ишларнинг давомчиси сифатида олдимизга қўйган мақсад — ҳеч кимдан кам бўлмай-диган, демократик, озод ва обод жамият қуришда эртага асосий ҳал қилувчи куч бўлиб майдонга чиқаётганингизни чуқур ҳис этиб, замонавий билим, замонавий тараққиёт сирларини эгаллашга, албатта, қодир бўлишингиз керак” деб ёшларга қарата давлати ҳеч кимни бефарқ қолдирмайди. Бу давлат нафақат гамхўрлик, балки ёшларимизнинг эртанги кунини ўзлари барпо этишдек, бошланган ва амалга оширилган улғў ишларни давом эттириш, уни юксак поғоналарга кўтаришдек масъулиятини ифода этади. Бу эътибор, ишонч ва эътирофдир.

Ҳа, ёшларнинг улғайиши, билимли, заковатли, етук, баркамол бўлиб етишиши учун мамлакатимизда салмоқли ишлар амалга оширилди. Ёшларимизнинг замонавий билим ва илм

олишлари учун моддий, маънавий, ҳуқуқий асослар, энг муҳими беминнат шароитлар яратилди. Замонавий техника билан жиҳозланган синф ҳодалари, аудиториялар, лаборатори-

ялар уларнинг ихтиёрига берилди, компьютерлар билан таъминланди. Уларнинг яшаши учун янги талабалар турар-жойлари қурилди, мавжудлари таъмирланди, улар энг сўнгги жиҳозлар билан таъминланди. Спорт майдончалари барпо этилди. Буларнинг ҳаммаси кимгадир кўз-кўз қилиш учун эмас, балки эртанги кун учун қилинди. Ва Президентимиз қайта-қайта таъкидлаганидек, бугунги ёшларимиз ўтган асрнинг 90-йилларидаги ёшлардан мутлақо фарқ қилади. Ёшларимиз мутлақо бошқача фикрлайдиган, билимли, заковатли, ўз ватанини севадиган, юксак даражада тарбияланган ёшлар бўлиб шаклланди.

2-бет

МТ
**БУГУНГИ
СОНДА:**

СИЁСАТ

Электорат манфаати

Миллий либослар намоиши

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

“БПТ ўз мақомини оқлатайми?”

Партия ғоя ва мақсадлари ижроси

2-бет

5-бет

3-бет

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ҲАЁТ

4-бет

Тезкор ва таъсирчан ахборот

“Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган”

МАЪНАВИЯТ

5-бет

Ёш истеъдодларга тухфа

Миллий қадриятлар — миллат ифтихори

Шоир қалам олса...

ЖАРАЁН

6-бет

Баркамол ёшлар маскани

«Агробанк»: кредитлар ҳажми янада ошади

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

7-бет

Куш учса қаноти, одам юрса оёти...

КЎЗГУ

8-бет

Бебаҳо мерос

Чақмоқтош пиллапоя

“Milliy tiklanish” газетасига обуна бўлинг!

Нашр кўрсаткичи — 158

СИЁСАТ

● ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ

ПАРЛАМЕНТ НАЗОРАТИНИ
КУЧАЙТИРИШ — ДАВР ТАЛАБИ(Давоми.
Боши 1-бетда)

Президентимизнинг 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш яқунлари ва 2011 йилга мўлжалланган энг муҳим устувор йўналишларга бағишланган Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг мажлисидаги маърузасидан келиб чиқиб 9-синф ўқувчиларининг касб-хунар таълими билан тўлақонли қамраб олинишини назарда тутган ҳолда, уларни ўқишга қабул қилишни тегишли равишда тартибга солиш, ўқитувчилар таркибини тайёрлаш сифати ва уларнинг малакасини ошириш масаласига алоҳида аҳамият қаратиш, касб-хунар коллежларини тамомлаб чиқаётган битирувчиларни ишга joyлаштириш борасидаги белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этиш кун тартибидagi энг долзарб масалалар ҳисобланади.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитаси томонидан парламент назорат-таҳлил тартибиди Хоразм вилоятида таълим соҳасидаги қонунлар ижроси бўйича ўтказилган ўрганишлар натижасида вилоятда мазкур соҳада бир қатор ижобий ишлар амалга оширилганлигига гувоҳ бўлди. Кейинги йилларда вилоят таълим муассасаларининг моддий-техника базаси сезиларли даражада мустаҳкамланган. Хоразм вилоятида таълим тизимида 4 та умумтаълим мактаби янгидан қурилган, 136 та умумтаълим мактаби эса капитал реконструкция қилинган, 218 та мактаб капитал, 83 таси жорий таъмирланган. 441 та мактаб замонавий мебель, ўқув-лаборатория асбоб-ускуналари, компьютер техникаси ва спорт анжонлари билан жиҳозланиб, ушбу мақсадлар учун 25 млрд. сўм маблағ сарф қилинган.

Шу билан бирга, 108 та умумтаълим мактабларининг таъмирталаб аҳволдалиги, уларни замонавий мебель, ўқув-лаборатория асбоб-ускуналари, компьютер техни-

каси ва спорт анжонлари билан таъминлаш зарур. Давлат умуммиллий дастури асосида қурилиш-таъмирлаш ишлари олиб борилган 441 та умумтаълим мактаблардан 80 тасида физика лабораторияси асбоб-ускуналари, 91 тасида кимё-биология, биология, кимё синф хоналари ўқув жиҳозлари билан тўлиқ таъминланмаган. 150 та умумтаълим мактабларида кимё, 153 та умумтаълим мактабларида биология лабора-

майд. Жумладан, Богот маиший хизмат, Янгириқ Таган маиший хизмат касб-хунар коллежиди ўқув жараёни ва амалиётни ўташ учун зарур материаллар ва хомашё билан тўлиқ таъминлаш талаб этилади.

2007-2009 йилларда янги-дан қурилиб фойдаланишга топширилган касб-хунар коллежларининг устахоналари ҳозирга қадар жиҳозланмаган.

Хоразм вилоятида 3 та олий

Таълим муассасаларини замонавий лаборатория жиҳозлари, асбоб-ускуналар, ахборот ҳамда педагогик технологиялар билан таъминланишини такомиллаштириш, таълим муассасаларининг спорт зали ва майдонларига бўлган эҳтиёжларини таъминлаш, ўқувчи-талабаларни дарсликлар билан таъминланиш даражасини яхшилаш, хусусан, мутахассислик фанлари бўйича ўқув адабиётлари ва электрон дарсликлар билан тўлиқ таъминланишига эришиш лозим.

ториялари, 141 та умумтаълим мактабларида физика лаборатория жиҳозлари, 281 та умумтаълим мактабларида эса компьютер синфлари етарли даражада жиҳозланмаган.

Умумтаълим мактаблари педагог ҳодимларининг 19401 нафари олий маълумотли (72,9 %), 341 нафари тугалланмаган олий (1,3 %), 6856 нафари (25,8 %) ўрта махсус маълумотли педагоглар бўлиб, 20217 (76,0 %) нафарини аёллар ташкил этади. Ўқитувчиларнинг қарийб 26 % ини ўрта махсус маълумотли педагоглар ташкил этиши муаммосини вилоят мутасаддилари қонун ҳужжатлари талабларидан келиб чиқиб чуқур таҳлил қилиши ва тегишли чора-тадбирлар кўриши лозим.

Касб-хунар коллежлари (муҳандислик, ишлов бериш ва қурилиш, енгил саноат тармоқлари)да ўқув-лаборатория (амалий машғулотлар) ва амалиётларни ўташ давлат таълим стандартларида белгилаб берилган сифат кўрсаткичларига жавоб бер-

таълим муассасаси, жумладан, Урганч Давлат университети, Тошкент тиббиёт академиясининг Урганч филиали, Тошкент Ахборот технологиялари университетининг Урганч филиали фаолият юритмоқда. Урганч Давлат университетининг Ахборот-ресурс маркази имкониятларидан фойдаланишлари учун қатор муаммолар мавжуд, жумладан, ахборот-ресурс маркази мустақил равишда бинода joyлашган бўлиб, замонавий талаблар даражасига кўтариш зарур. Айрим кафедраларнинг илмий салоҳиятини кучайтириш зарур. Вилоятда олий маълумотли ҳамшира кадрларга эҳтиёж сезилмоқда. Шу мақсадда меҳнат бозори кенг ва атрофлича ўрганилиб, меҳнат бозорида мутахассисларга бўлган талаблардан келиб чиқиб ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишларини ташкил этиш, қайта ташкил этиш имкониятларини яратиш зарур. Президентимизнинг юқорида таъкидланган маърузасида қайд этилганидек, ўқитувчилар таркибини тай-

ёрлаш сифати ва улар малакасини ошириш, таълим ва ишлаб чиқариш интеграциясини янада фоллаштириш мақсадга мувофиқ.

Таълим муассасаларини замонавий лаборатория жиҳозлари, асбоб-ускуналар, ахборот ҳамда педагогик технологиялар билан таъминланишини такомиллаштириш, таълим муассасаларининг спорт зали ва майдонларига бўлган эҳтиёжларини таъминлаш, ўқувчи-талабаларни дарсликлар билан таъминлаш даражасини яхшилаш, хусусан, мутахассислик фанлари бўйича ўқув адабиётлари ва электрон дарсликлар билан тўлиқ таъминланишига эришиш лозим.

Касб-хунар коллежлари ўқувчи-талабаларининг ўқув амалиётини ташкил қилиш ва самарали ўтказиши учун шaroитлар яратиш, "таълим-ишлаб чиқариш" интеграциясини кучайтиришга мутасаддиларнинг алоҳида эътиборини қаратишни тақозо этади. Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, бошланғич таълим босқичида (1-4 синфлар) ўқувчиларнинг билим олишга бўлган иштиёқи ҳар қанча тавсиф ва таърифга лойиқ. Биз гувоҳи бўлган Урганч шаҳридаги 5-умумий ўрта таълим мактаби 4-синфидидаги ўқувчиларнинг ва ўқитувчиларнинг таълим ва тарбияга бўлган муносабатини кўриб лол қоласан киши. Синфдаги барча ўқувчилар саволларга жавоб бера олади, уларнинг ҳусниҳатлари ҳам деярли бир хил. Ҳар бир ўқувчида билим олишга зўр ва жўшқин иштиёқи кўрасан. Шу ўринда ўқитувчи омилини таъкидлаш лозим. Бу ўқитувчиларнинг билим бериш савиясига мутлақо боғлиқ эканлигига эътибор қаратиш лозим. Лекин ўқувчиларнинг юқори синфларда айнан ушбу жўшқин ва иштиёқли билим олишлари сустлашади, пасаяди. Бунинг илмий асослари чуқур ўрганилиб, ўқитувчи ва ўқувчи омили муаммолари ечим топилиши лозим.

Ўзбекистон "Миллий тиклаш" демократик партиясининг электорати бўлган таълим соҳаси ҳодимларининг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш, соҳага оид қабул қилинган Президент фармонлари, қарорлари ҳамда қонунлар ижроси устидан ЎЗМТДП фракцияси аъзолари тегишли қўмиталар орқали парламент назоратини кучайтиришлари давр талабидир.

Абдуғафур МАМАТОВ,
ЎЗМТДП фракцияси
аъзоси

Фракция аъзолари қонун лойиҳаларини муҳокама қилишмоқда.

● СЕМИНАР

МАЪМУРИЙ ҲУҚУҚНИ
ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ

Президентимиз Ислоҳ Каримов Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисидаги "Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепцияси" маърузасида юртимиз суд-ҳуқуқ тизимини янада демократлаштириш ва либераллаштириш борасидаги муҳим дастурий вази-фаларни белгилаб берди.

Концепцияда қайд этилганидек, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексини ҳар томонлама қайта ишлаш ва янги таҳрирда қабул қилиш — долзарб вазибалардан. 1994 йилда қабул қилинган амалдаги мазкур кодекснинг янги таҳрири суд-ҳуқуқ тизимини либераллаштириш муносабати билан маъмурий қонунчилик ва жиноий-ҳуқуқий сиёсатда юз берган катта микёсдаги принципал ўзгаришларни ўзида тизимли ва кенг қўламли акс эттириши лозим.

Бу, авваламбор, жиноят қонунчилигини либераллаштириш — айрим қонунбузарлик ҳолатларини жиноий юрисдикциядан маъмурий юрисдикцияга ўтказишни кўзда тутди. Кодекснинг янги таҳрирда қабул қилиниши бугунги кунда ўнлаб норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ўз аксини топган маъмурий жавобгарликка оид қонунчиликни унификациялаш, яъни бир-хиллаштиришни таъминлайди.

Айни пайтда маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўришни процессуал механизмнинг такомиллаштириш, бу соҳада қонунийликни таъминлаш ва фуқароларнинг ҳуқуқларини ишончли ҳимоялаш долзарб аҳамиятга эга.

Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий

суд ҳузуридаги Суд қонунчилигини демократлаштириш ва либераллаштириш ҳамда суд тизими мустақиллигини таъминлаш бўйича тадқиқот маркази ва Германиянинг Фридрих Эберт жамғармаси минтақавий ваколатхонаси ҳамкорлигида Ўзбекистон Республикаси маъмурий ҳуқуқининг ривожланиш истиқболларига бағишлаб ташкил этилган халқаро семинарда шулар ҳақида сўз борди.

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг ўринбосари Ш.Раҳмонов, Олий суд ҳузуридаги Тадқиқот маркази директори Ж.Ҳайдаров ва бошқалар мамлакатимиз халқаро ҳуқуқнинг тенг ҳуқуқли субъекти сифатида одил судловни таъминлашда халқаро принциплар ва стандартларга қатъий риоя этиб келаётганини алоҳида таъкидлади. Бу қоидалар юртимиздаги қонунчилик фаолиятида миллий қадриятларимизга уйғун равишда қўлланаётди.

2001 йил 29 августда қабул қилинган "Жиноий жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг Жиноят, Жиноят-процессуал ҳамда Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ўзгартиришлар ва ҳуқуқларини ишончли ҳимоялаш долзарб аҳамиятга эга.

Пойтахтимизда Ўзбекистон Республикаси Олий суди, Олий

таъминлашда муҳим омил бўлаётди. Жиноят қонунчилигини либераллаштириш доирасидаги ишлар тизимли давом эттирилмоқда.

— Ўзбекистонда суд-ҳуқуқ соҳасида қўллаб ижобий ўзгаришлар амалга оширилмоқда, — дейди Гамбург маъмурий суди судьяси Герд Велинг. — Ўлим жазосининг бекор қилинган бу борада олдинга ташланган жуда катта қадамдир. Чунки айрим ривожланган давлатлар ҳам ҳали бу босқичга етиб кела олгани йўқ. Жиноий жазоларни либераллаштириш изчил давом эттирилаётгани эса алоҳида эътиборга лойиқ. Бу жараёнда инсон манфаати таъминланиши билан бир қаторда жиноятларнинг олдини олиш, улар сонини камайтиришга эришилаётгани муҳим аҳамиятга эга. Айниқса, ярашув институтининг жорий этилган инсонпарварлик тамойилларининг амалий ифодаси бўлиб, тарбиявий аҳамияти жуда каттадир. Президент Ислоҳ Каримов томонидан илгари сурилган Концепция асосида амалга оширилаётган ўзгаришлар, халқаро ҳуқуқ талаблари асосида қонунчиликнинг янада такомиллаштирилаётгани соҳани янги босқичга кўтарди.

Анжуманда соҳа мутахассислари маъмурий низолатини жиноят ишлари бўйича судларда кўриш тизимини такомиллаштириш, тегишли халқаро стандартларни Ўзбекистон амалиётига татбиқ этиш имкониятлари, бу соҳадаги норматив-ҳуқуқий базани ва суд фаолиятини янада ривожлантириш масалалари бўйича фикр алмашдилар.

Н.АБДУРАИМОВА,
Ўза муҳбири

● ДЕПУТАТЛИК ГУРУҲИ

ЭЛЕКТОРАТ МАНФААТИ

АМАЛИЙ САЪЙ-ҲАРАКАТ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИ

Бугун давлат ва жамият ҳаётида сиёсий партияларнинг ўрни ва роли, шунинг баробарида, уларга қўйилаётган талаблар ҳам тобора ортиб бормоқда. Бу эса ўз навбатида партия ташкилотлари, унинг турли бўғинлари, хусусан, халқ депутатлари маҳаллий кенгашлардаги партия депутатлар гуруҳлари ишини янада такомиллаштиришни талаб этади. Маҳаллий кенгашлар сессияларида ташаббуслар билан чиқиш, партия электорати манфаатларини ҳимоя қилаётган масалаларга маҳаллий давлат ҳокимияти органлари эътиборини қаратиш депутатлик гуруҳлари олдида турган энг долзарб вазибалардир.

— Ўтган муддат давомида халқ депутатлари туман кенгаши иш режаси асосида муайян ишлар амалга оширилди, — дейди Чироқчи туман кенгаши депутати, халқ депутатлари туман кенгаши-нинг қонунчилик, ҳуқуқ-тартибот ва фуқаролар ҳавфсизлигини таъминлаш масалалари бўйича доимий комиссияси раиси Собир Хидиров. — Жумладан, Президентимиз Ислоҳ Каримовнинг "Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 2008 йил 8 июлдаги Қарорининг мазмун-моҳиятини аҳоли ўртасида кенг тарғиб этиш мақсадида маҳалла ва қишлоқ фуқаролар йиғинлари, ҳуқуқ-тартибот идоралари, корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорликда турли тадбир, учрашув ва давра суҳбатлари ташкил этилмоқда.

Бундан ташқари, аҳоли бандлигини таъминлаш, касаначиликни ривожлантириш, маданий меросни асраб-авайлаш, ёш оилаларни моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш

ҳамда уларнинг туман тижорат банкларида кам фоизли кредитлар олиб қорва, парранда, асаларичилик ҳамда иссиқхоналар ташкил этишига қўмаклашилди.

Шунингдек, режага мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2008 йил 28 ноябрдаги "Иқтисодиётнинг реал сектор корхоналарини қўллаб-қувватлаш, уларнинг барқарор ишлашини таъминлаш ва экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида"ги Фармонининг тумандаги ижросини таъминлаш мақсадида қатор чора-тадбирлар кўрилмоқда.

Ўз электорати манфаатларини ҳимоя қилиш, мавжуд муаммоларни ҳал этиш бўйича зарур чоралар кўриш сиёсий партияларнинг асосий вазибаларидан биридир. Туман кенгашидаги депутатлар гуруҳи ЎЗМТДП Дастури ва сайловолди Ҳаракат дастурида белгиланган вазибалар ижросини таъминлашга ҳаракат қилмоқда.

— Электоратимиз асосий қисмини ташкил этадиган хунарамандлар, фан, маориф,

маданият соҳаси вакиллари-нинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш, уларни ўйлан-тиратган муаммоларини бартараф этиш мақсадида тегишли муассаса ҳодимлари ва партия хайрихоҳлари иштирокида тадбирлар ташкил этилмоқда, — дейди С.Хидиров. — Жумладан, тумандаги касб-хунар коллежлари битирувчиларини иш билан таъминлаш юзасидан йирик ташкилот, ишлаб чиқариш корхонаси ва хусусий фирмалар билан учрашувлар ташкил қилинмоқда. Шунингдек, жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида умумтаълим мактаблари ва касб-хунар коллежлари ўқувчилари билан тегишли ташкилот ва ҳуқуқ-тартибот идоралари иштирокида мунтазам тарғибот ишлари олиб борилмоқда. Маҳалла-ларда касаначилик ва хунарамандчилик билан шуғуллана-ётган хотин-қизларнинг микрокредитлар олишига қўмаклашяпмиз.

Шерзод ҚУРБОНОВ,
"Milliy tiklanish"
муҳбири

● ТАРҒИБОТ

МИЛЛИЙ ЛИБОСЛАР НАМОЙИШИ

ЎЗМТДП Бухоро вилоят кенгаши томонидан ўтказилган "Миллий қадриятлар — миллий манфаатлар асоси" деб номланган тадбир ёшларни биз учун мутлақо ёт бўлган мафқуравий таҳдидлардан ҳимоялашга бағишланди. Унда ЎЗМТДП вилоят кенгаши фаоллари, Маънавият тарғибот маркази вилоят бўлими ҳодимлари, партия аъзолари иштирок этди.

— Ўзбекистон "Миллий тиклаш" демократик партияси бошқа партиялардан фарқли ўлароқ, миллий ғурур ва шаън туйғусини мустаҳкамлаш, миллий ўзлиқни англаш масалаларига алоҳида эътибор қаратади, — дейди ЎЗМТДП Бухоро вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Ботир Норбоев. — Партия миллий қадриятларимиз мазмун-моҳиятини тарғиб қилиш, миллий-маънавий тиклаш жараёнларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга ва уларда фаол иштирок этиш, ўз электоратиди юксак

фуқаролик фазилатлари — ватанпарварлик, фидокорлик ва ташаббускорликни шакллантиришни асосий мақсадларидан бири, деб билади.

Тадбирда сўзга чиққанлар "оммавий маданият"нинг қанди, дейди ЎЗМТДП Бухоро вилоят кенгаши Ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Ботир Норбоев. — Партия миллий қадриятларимиз мазмун-моҳиятини тарғиб қилиш, миллий-маънавий тиклаш жараёнларини ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга ва уларда фаол иштирок этиш, ўз электоратиди юксак

фуқаролик фазилатлари — ватанпарварлик, фидокорлик ва ташаббускорликни шакллантиришни асосий мақсадларидан бири, деб билади.

Бухоро туризм касб-хунар коллежи ўқитувчиси Матлуба Иноятова ёшларнинг мафкура-

вий иммунитетини мустаҳкамлаш, "оммавий маданият"нинг миллий қадриятларимизга таъсири ва таҳдиди, маънавий тарбия фуқаролик жамияти тараққиётининг муҳим омили эканлигига эътибор қаратди.

Атлас, адрес каби миллий матоларимизнинг доғруғи жаҳонга ёйилган. Мустақиллик йилларида миллий кийим ва матоларга бўлган эътибор ортаётганлиги, ўзбекона либослар дунё микёсида кенг намоийш этилаётганлиги қувонарли ҳол. Зеро, тадбир доирасида Бухоро туризм касб-хунар коллежи талабалари томонидан намоийш этилган миллий либослар дизайни кўрғазмасини томоша қилган ҳар қандай киши ана шундай хулосага келиши тайин.

Маннон ОТАБОВ,
"Milliy tiklanish"
муҳбири

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

ТАНҚИД ИЗСИЗ КЕТМАДИ

“БПТ ЎЗ МАҚОМИНИ ОҚЛАЯПТИМИ?”

Мамлакатимизда кечаётган туб ўзгариш ва ислохотлар изчиллигини таъминлаш, фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий жараёнлардаги фаоллигини оширишда сиёсий партияларнинг ўрни ва роли тобора ортиб бормоқда. Бунда, айниқса, кўйи бўғинлар фаолиятини янада жонлантириш муҳим аҳамиятга эга.

Газетамизнинг 2010 йил 10 ноябрь сониди “БПТ ўз мақомини оқлаяптими?” деб номланган мақола “Ўз-ўзини танқид” руқни остида чоп этилган, унда партиянинг кўйи бўғинини мустаҳкамлаш ва кучайтиришда айрим партия ташкилотлари эътиборсизлик билан ёндашаётгани танқид қилинган эди. Ушбу мақола юзасидан таҳририятга жойлардан кўлаб фикр-мулоҳазалар билдирилган жавоб хатлари келди. Улардан айримларини газетхонлар эътиборига ҳавола этишни лозим топдик.

Мамлакатимизда давлат бошқарувини демократлаштириш борасида яратилаётган имкониятлар сабаб сиёсий партияларнинг жамиятдаги ўрни ва роли ортиб бормоқда. Мазкур масала ҳамда интилишларга мос равишда мамлакатимизда фаолият юритаётган сиёсий партиялар жамиятнинг энг илғор ташкилоти, электрот манфаати ва иродасини ифодаловчи сиёсий кучга айланишга интилоқда.

Шу маънода газетанинг 2010 йил 10 ноябрдаги сониди чиққан “БПТ ўз мақомини оқлаяптими?” мавзусидаги мақола долзарб аҳамиятга эга. Унда кўтарилган масалалар юзасидан ЎзМТДП Жиззах вилояти Кенгаши Ижроия кўмитаси фаоллари, партиянинг шахар ва туман кенгашлари раислари ҳамда бошлангич партия ташкилотлари етакчилари иштирокида кенгайтирилган йиғилиш ўтказилди. Мақолада айрим ҳудудлар каторида Жиззах вилоятининг Бахмал туманида ЎзМТДП бошлангич партия ташкилотлари сонининг камлиги, улар томонидан партия фаолияти ҳамда мақсад ва гоёлари тарғиботига бағишланган тадбирларнинг етарли даражада уюштирилма-

ётгани эътироф этилган бўлиб, йиғилишда ушбу камчиликларни бартараф этиш юзасидан аниқ чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилди. Унга асосан партиянинг шахар ва туман кенгашлари Ижроия кўмиталари раҳбарлари ва фаолларига бошлангич партия ташкилотлари фаолиятини ўрганиб чиқиш, кўмак кўрсатиш, улар сонини ошириш, қолаверса, БПТлар ишини кучайтириш вазифалари юклатилган эди. Натижада маҳаллий партия ташкилоти фаолиятида ўзгариш кузатилди. Кўрилган чора-тадбирлар самараси ўларок, ЎзМТДП Бахмал тумани Кенгашидаги БПТлар сони 7 тадан 11 тага, аъзолар сони 394 нафардан 474 нафарга кўпайди. Ташкил этилаётган тадбирлар сифат даражаси ортди. Аъзолик бадалли тушуми 160 фоизга бажарилди.

Файрат ҚОДИРОВ,
ЎзМТДП Жиззах вилояти
Кенгаши Ижроия
кўмитаси раиси

Юртимизда амалга оширилаётган ислохотлар жараёнида фаол иштирок этиш, ижтимоий-сиёсий муаммоларни ечишга кўмаклашиш, ўз таълиқларини билдириш, партия элек-

торати манфаатларини ҳимоя қилиш сиёсий партиялар олдидаги энг асосий вазифалардан биридир. Сиёсий партиялар мазкур вазифаларни бажаришда кўйи бўғин, хусусан, бошлангич партия ташкилотларига таянади. Жумладан, ЎзМТДП Сирдарё вилояти Кенгашида 152 та бошлангич партия ташкилоти мавжуд. Улар жойларда фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда партия гоёларини аҳоли ўртасида тарғиб-ташвиқ этиб келмоқда.

Маълумки, бошлангич партия ташкилотлари фаолияти бевожуб партия Дастурида белгиланган вазифаларни бажариш, гоёларини омма ўртасида кенг тарғиб қилиш ҳамда партия сабига янги аъзоларни қабул қилиш каби долзарб масалалардан иборат. Афсуски, айрим туманлардаги партия ташкилоти раис ва раис ўринбосарлари ҳамда фаоллари ишида фидойилик, масъулият етарли даражада бўлмаганлиги сабаб партиявий ишлар кўнгилдагидек эмаслиги маълум бўлмоқда.

Партиямиз нашри “Миллий тикланиш” газетасининг 2010 йил 10 ноябрь сониди “Ўз-ўзини

танқид” руқнида берилган “БПТ ўз мақомини оқлаяптими?” номли мақолада партия Ховос туман Кенгашидаги ишлар кўнгилдагидек эмаслиги танқид қилинган эди. Ушбу масалалар ЎзМТДП вилоят Кенгаши Ижроия кўмитаси йиғилишида чуқур таҳлил қилинди. Жумладан, Ховос тумани Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси Акрам Қаюмовга бир ой муддат ичида ишларни жонлантириш, тумандаги БПТлар, депутатлар ва партия фаоллари билан алоқани яхши йўлга қўйиш вазифаси юклатилди.

ЎзМТДП Ховос туман Кенгаши Ижроия кўмитаси йиғилишида ҳам ушбу масала қайта ўрганилиб, туман Кенгаши депутатлари, мавжуд 20 та бошлангич партия ташкилоти раҳбарларидан иборат ишчи гуруҳи тузилди.

2011 йилнинг январь ойида ЎзМТДП Ховос туман Кенгаши фаолияти қайта ўрганилди. Унга кўра, БПТлар томонидан аҳоли ҳамда халқ депутатлари маҳаллий кенгаш депутатлари билан ишлашда самарали ҳамкорлик ўрнатилгани, туркум тадбирлар ўтказиш йўлга қўйилгани, лекин БПТ сони ўзгармаганлиги, бу борадаги ишлар талаб даражасида эмаслиги аниқланди. Ушбу масала юзасидан ЎзМТДП Ховос тумани Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси Акрам Қаюмов-

Мамлакатимизда барча соҳаларни либераллаштириш ва демократлаштириш жараёни жадал суратда давом этаётган бугунги давр сиёсий партиялар мазкур ислохотлар жараёнининг фаол иштирокчиси бўлишни талаб этмоқда. Ўз хатоларимизни тўғрилаш ҳамда партиявий фаолиятимизни самарали йўлга қўйишда кўмак бўладиган ҳолис танқид, ўйлашмизки, биз учун фақат фойда келтиради.

ЎзМТДП МК Ахборот хизмати

Нозима Рўзиметова ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси томонидан икки йилдан буюн ўтказиб келинаётган “Донилик ва ташаббускорлик – сиёсий етакчилик мезони” республика кўрик-танловининг ўтган йилги мутлоқ ғолиби бўлиб, диплом ҳамда компьютер тўпамини қўлга киритди. ЎзМТДП Марказий Кенгаши Ижроия Кўмитаси ташаббуси билан ташкил этилган “Конституция – инсон ҳуқуқлари ва давлат суверенитетининг кафолати” номли мақолалар танловида Орифжон Жўраев фаол иштирок этиб, махсус диплом билан тақдирланди. Шунингдек, вилоят Кенгаши “Ёшлар қаноти” фаолларидан Исроилбек Қутфитдинов “Келажақ овози”, “Ёш тадбиркор – юртга мададкор”, Зухра Йўлчиева “Ёш қаламашлар” республика кўрик-танловидида юқори натижаларни қўлга киритди. Шохиста Эрматова, Юсуфбек Ҳабибуллаев, Разно Юсупова, Умид Азизов, Сайёра Исокова каби иқтидорли ёшлардан иборат “Кувноқлар ва зукколар”, “Ёш сиёсий билимдонлар” клуби аъзолари “Ҳуқуқ билимдонлари” республика кўрик-танловида юқори ўринларни эгаллаб келмоқда.

ЎзМТДП Наманган вилояти Кенгаши “Ёшлар қаноти” ташаббуси билан ёшларда бугунги кун сиёсий жараёнларига нисбатан дахлдорлик ҳиссини уйғотиш, ҳуқуқий онги, маданияти ҳамда тафаккурини ривожлантириш ва бойитишга қаратилган “Ўзбекистоннинг тинчлик севар сиёсати”, “Миллий ғоя ва ёшлар”, “Экология – ёшлар нигоҳида”, “Миллий қадриятлар этади давом” мавзуларида турли анжуман, илмий-амалий семинар, давра суҳбатлари ташкил этилди.

– “Ёшлар қаноти” фаолигини улар қўлга киритаётган, эришаётган натижа ва ютуқлар билан мисолида ҳам кўрса бўлади, дейди ЎзМТДП Наманган вилояти Кенгаши Ижроия кўмитаси девонининг ёшлар ишлари бўйича етакчи мутахассиси Баҳодир Мўминов. – Вилоят Кенгаши “Ёшлар қаноти” етакчиси

ЎзМТДП Наманган вилояти Кенгаши “Ёшлар қаноти” жорий йилда партия мақсад ва гоёларидан келиб чиққан ҳолда бир қатор янги лойиҳалар, тадбир ва илмий-амалий семинарлар ўтказишни режалаштирган.

Эргаш ХЎЖАЕВ,
“Milliy Tiklanish”
мухбири

168 СОАТ: ЎЗМТДП ТАШКИЛОТЛАРИДА

ПАРТИЯ ҲАЁТИ

МАҚСАДЛАРИ ИЖРОСИ

ЖОЙЛАРДА ЎТКАЗИЛГАН ТАДБИРЛАРНИНГ АСОСИЙ МАВЗУСИГА АЙЛАНДИ

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ

ЎзМТДП Тошкент вилояти Кенгаши Ижроия кўмитаси ва Пискент туман Кенгаши ташаббуси ҳамда туман ҳокимлиги билан ҳамкорликда “Фарзандлар келажаги учун масъулмиз” мавзусида семинар-тренинг бўлиб ўтди. Тадбирда ЎзМТДП Тошкент вилояти Кенгаши фаоллари, туман ҳокимлиги, ИИБ ходимлари ва шифокорлар иштирок этди.

Семинар-тренингда фарзанд тарбияси ва таълими тўғрисидаги масалаларга алоҳида тўхталиб, бу борада ечимини қутаётган долзарб вазифалар муҳокама қилинди.

ЎзМТДП Тошкент вилояти Кенгаши ва “Камолот” ЁИХ Тошкент вилоят бўлими кенгаши билан ҳамкорликда ёшлар ўртасида диний экстремизм ва унинг салбий оқибатлари тўғрисида “Дин ва ёшлар” мавзусида давра суҳбати бўлиб ўтди. Тадбир дастуридан ўрин олган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси депутати Қ.Одилов, ЎзМТДП Тошкент вилояти Кенгаши Ижроия кўмитаси “Ёшлар қаноти” раҳбари А.Маҳамов, “Камолот” ЁИХ Тошкент вилояти бўлими кенгаши, Ж.Нажмиев ҳамда Қўбрат тумани бош имом хатининг маърузалари ёшларда қизиқиш уйғотди.

Тадбирда “Диний экстремизм ва миссионерликка қарши кураш”, “Дин ва ёшлар” ҳамда “Ислом динининг моҳияти” мавзуларида маърузалар тингланди. Шунингдек, мавзу доирасида намойиш этилган “Никоб” бадиий фильми йиғилганларда қатта таассурот қолдирди.

БУХОРО

ЎзМТДП Бухоро вилояти Кенгаши томонидан “Камолот” ЁИХ Бухоро шахар бўлими ҳузуридаги “Ёшлар ижтимоий хизматлар маркази” да “Ақдоқларимизга муносиб авлод бўлайлик” шиори остида “Заковат” турнири яқунланди. Унда Бухоро шахридаги таълим муассасаларининг 9 та жамоаси ғолиблик учун курашди.

Уч тур давом этган турнир натижасига кўра Бухоро Давлат университети ҳузуридаги 4-сон академик лицейининг “Нурафшон” жамоаси 1-ўрин, Бухоро нефть ва газ коллежининг “Закийлар” жамоаси 2-ўрин, Компьютер технологиялари лицейининг “Наршах” жамоаси 3-ўринни эгаллади.

Ғолиблар ЎзМТДП Бухоро вилояти Кенгашининг қимматбаҳо совғалари билан тақдирланди.

Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш, экологик вазиятни соғломлаштиришда кенг жамоатчиликнинг фаол иштироки бекиёс аҳамият касб этади. “Экология ва биз” номли давра суҳбати ҳам шу мавзуга бағишланди.

ЎзМТДП вилоят Кенгаши девони ходимлари, Экоҳаракат вилоят ҳудудий бўлими, вилоят ДСЭНМ мутахассислари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этган тадбир ЎзМТДП Бухоро вилояти Кенгаши “Ёшлар қаноти” ҳамда Экоҳаракат вилоят ҳудудий бўлими билан ҳамкорликда ташкил этилди.

Тадбирдан қўзланган мақсад ёшларнинг табиатни асрашга оид билими ва масъулиятини ошириш, уларнинг экологик муаммоларни бартараф этишга қаратилган ташаббусларини қўллаб-қувватлашдир.

Тадбирда иштирокчилар минтақамиздаги табиий ресурслар, жумладан, сувдан фойдаланиш, атроф-муҳит муҳофазаси ва экологик муаммоларнинг инсон саломатлигига таъсири юзасидан мутахассислар ҳамда олимлар нуктаи назари билан ўртоқлашди.

Давра суҳбати якунида ёш рассомлар кўргазмаси ва табиатшунос ёшларнинг иншолат танлови ўтказилди. Ғолибларга ташкилотчилар томонидан сертификат ҳамда эсдалик совғалари топширилди.

НАВОИЙ

Одам савдоси бугун инсон кадр-қимматиға таҳдид солаётган иллатлардан бири бўлиб, унинг чегара билмаслиги, ўз домига асосан ёшлар ва аёлларни тортаётганлиги билан дунё ҳамжамиятини жиддий ташвиш ва хавотирга солмоқда. Шу боис мазкур иллатга бир ёки бир нечта давлатларнинг муаммоси сифатида эмас, балки бутун ер юзи мамлакатларининг муаммоси деб қараши лозим.

ЎзМТДП Навоий вилояти Кенгаши “Аёллар қаноти” ва Кармана туман Кенгаши ҳамкорлигида “Одам савдосига қарши курашда бирлашайлик” мавзусида ўтказилган тадбирда мазкур масала алоҳида эътибор қаратилди.

Мазкур иллатларга ёшларимиз ва аёлларимиз миллий анъана ва қадриятлар, урф-одатларимиз моҳиятини тушунмаслик, бегона маданиятга кўр-кўрона ёндашишлари сабабли дучор бўлмоқдалар, дейди ЎзМТДП Навоий вилояти “Аёллар қаноти” раҳбари Шахноза Расулова. – Бу каби иллатларга қарши курашда, аввало, ёшларимиз ва хотин-қизларимизнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш борасида амалий тадбирларни янада кўпайтиришимиз зарур.

Тадбир сўнггида иштирокчилар эътиборига Кармана туман маданият ва спорт ишлари бўлими ходимлари томонидан саҳналаштирилган “Алданганлар” саҳна асари намойиш этилди.

ҚАШҚАДАРЁ

ЎзМТДП Қашқадарё вилояти Кенгаши “Аёллар қаноти” ҳамда вилоят “Тадбиркор аёл” уюшмаси билан ҳамкорликда “Миллий қаштачилик”, “Мунчоқли дизайн махсулотлари”, “Миллий қурқочлик”, “Миллий гиламчилик” йўналишлари бўйича жойларда ўқув курслари ташкил этилди.

Ўқувда иштирок этган хотин-қизларга миллий хунармандчилик бўйича маълумотлар берилди, дейди ЎзМТДП Қашқадарё вилояти Кенгаши “Аёллар қаноти” етакчиси Г.Олимова. – Бундан қўзланган мақсад “Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик” йилида уй бекаларини хунармандчилик билан шугулланишларига кўмаклашиш ва касаначиликни ривожлантиришдан иборатдир.

Ўқув курсида фаол иштирок этган хотин-қизларга сертификат ва гувоҳномалар топширилди.

ЎзМТДП Қашқадарё вилояти Кенгаши ҳамда Қарши маданият коллежи ҳамкорлигида “XXI аср ёшлари соғлом турмуш тарзи тарафдори” мавзусида давра суҳбати ташкил этилди. Унда вилоят Кенгаши девони ходимлари, соғлиқни сақлаш вилоят бошқармаси, халқ таълими бўлими мутахассислари, партиянинг “Ёшлар қаноти” ва “Аёллар қаноти” фаоллари ҳамда ОАВ вакиллари иштирок этди.

– Юртимизда ёш авлодга яратилаётган шарт-шароит ва имкониятлар туфайли улар барча соҳаларда улкан ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Лекин афсуски ўткинчи ҳис-туйғуларга алданиб қолаётганлар ҳам йўқ эмас, дейди ЎзМТДП вилоят Кенгаши Ижроия кўмитаси раиси ўринбосари, девон раҳбари Т.Дўстқобилов. – Мазкур тадбирдан қўзланган мақсад келажагимиз ворисларида бундай иллатларга қарши мафқуравий иммунитетни шакллантиришдир.

Тадбир доирасида иштирокчиларга гиёҳванд моддалар ва спиртли ичимликларнинг зарарли оқибатлари тўғрисида ҳужжатли фильм намойиш этилди.

Ўз мухбири

ФАОЛИЯТ

“ЁШЛАР ҚАНОТИ”

ИҚТИДОРЛИЛАРНИ ЖАМЛАМОҚДА

Ёшлар мамлакат келажаги, жамиятнинг ажралмас қисмидир. ЎзМТДП ёшлар салоҳиятини Ватанга хизмат қилишга йўналтиришни асосий вазифаларидан бири деб билади. Партия келажагимиз эгаларини ҳар томонлама камол топиши, таълим олиш, меҳнат қилиш, маданият, спорт билан шугулланиш, уларга тиббий хизмат кўрсатиш ва ижтимоий қўллаб-қувватлаш имкониятларини янада кенгайтириш борасидаги сабъ-ҳаракатларига кўмаклашиб келмоқда.

ЎзМТДП ҳудудий ташкилотлари қошида “Ёшлар қаноти” фаолият кўрсатмоқда. Наманган вилоятида 4 минг 610 нафар ЎзМТДП аъзоси бўлиб, шундан 1 минг 277 нафарини ёшлар ташкил этади. Улар ёшлар билан боғлиқ долзарб муаммоларни ўрганиш ва муҳокама қилишга доир тадбирларда фаол иштирок этишапти.

ЎзМТДП Наманган вилояти Кенгашининг “Ёшлар қаноти” қошида “Ёш сиёсий билимдонлар” клуби ташкил этилган. Клубнинг 30 нафардан ортиқ аъзоси бор. Улар ёшларнинг қизиқишларига қараб бўш вақтларини мазмунли ташкил қилмоқда, турли тўғарақ, секция ва клубларга жалб этишаётир. ЎзМТДП Наманган вилояти

Кенгаши “Ёшлар қаноти” ўз фаолиятини нодавлат-нотижорат ташкилотлар, ўзини-ўзи бошқариш органлари, “Камолот” ЁИХ вилоят бўлими кенгаши, ФЖЎИ Наманган вилояти МАТМ, “Хунарманд уюшмалари” билан ҳамкорликда ташкил этмоқда. Ўтган йилда “Ёшлар қаноти” томонидан ёшларнинг сиёсий-ҳуқуқий билимларини янада

XAËT

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Матбуот материаллари, телекўрсатув ва радио-эшиттиришлар савияси давр талабига мос равишда тубдан ўзгарди. Журналистларнинг ахборот олиш, уларни таҳлил қилиш, аҳолига етказиш соҳасида имкониятларини янада кенгайтириш ва уларнинг эркин ижод қилишлари учун ҳукукий асос ҳамда етарли шарт-шароитлар яратиб берилди. Кейинги йилларда кекса ва ўрта авлод журналистларининг тажриба ва маҳоратидан фойдаланиш, ёш журналист кадрлар тайёрлаш сифатини ошириш бўйича му-

ОАВ материаллари таҳлили шуни кўрсатадики, уларда публицистика (газета) жанрлари имкониятларидан тўла фойдаланиш, материалларнинг жанрий ранг-баранглигини таъминлаш, ахборотларни аниқ, ҳолис, таъсирчан шаклларда етказиш, тилдан фойдаланиш маҳоратини тинмай ошириб бориш соҳаларида муаяян уйқурларга эришилмоқда. Аксарият материалларнинг савияси, маълум жанр талабларига мослиги эътиборини тортида

Хозирги кунда газеталарда жанрлар имкониятлари ва тилдан фойдаланиш соҳасида айрим камчиликлар мавжуд. Базми материалларнинг жанр хусусиятини белгилаш ниятда қийин. Тилдан фойдаланишда маҳорат етишмаслиги ҳоллари мавжуд. Айрим газеталарда, хусусан, нодавлат газеталарида босилаётган интервюларнинг савияси ниятда паст. Сўхбатдошга берилаётган саволлар уларнинг шахсий ҳаёти

Фикримизча, мазкур Қонуннинг қабул қилиниши нодавлат ОАВ фаолиятини давр талаби

Президентимиз маърузасида аниқ белгилаб берилган, Ўзбекистон Республикасининг «Телерадиоэшиттиришлар

“ЎЗБЕКИСТОНДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН”

Маълумки, номоддий неъматлар фуқаролик муомаласининг объекти ҳисобланади. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 82-моддасига мувофиқ, фуқаролик ҳуқуқларининг объектилар эркин суратда бошқа шахсларга берилиши ёки универсал ҳуқуқий ворислик тартиби ва бошқа усул билан бир шахсдан иккинчи шахсга ўтиши мумкин.

Давлат рамзлариغا нисбатан хурматсизлик қилиш қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка тортилишга сабаб бўлади.

ёрланган маҳсулотларни чет элга экспорт қилиш жараёнида кўзга ташланади. Муайян маҳсулотни чет элга экспорт қилувчи ташиқлот ишлаб чиқарилган товарнинг

(АҚШ) ташкилотларининг ўзаро келишувига кўра Ўзбекистон Автоматлаштирилган Идентификациялашнинг Глобал Стандартлари (GS1 BarCodes – Штрих кодлаштириш) қўйилган бўлиб, унга кўра Ўзбекистоннинг штрих коди (префикс) – 478 дир. Ушбу префикс ҳам товарнинг "Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган" логини билдиради. Товар префиксидаги дастлабки уч рақам унинг қайси мамлакатда ишлаб чиқарилганлигига ишоради.

Таъкидлаш лозимки, "давлат" атамаси "халқ" атамаси билан чамбарчас боғлиқ. Зеро, Ўзбекистон Республикаси Конституция-

Бирок ҳозирги кунда амалда бўлган қонун ҳужжатларида давлат номидан тижорат муомаласида фойдаланиш билан бeғл иққ муносабатларни тартибга солувчи қонун нормаларини етарли, деб бўлмайди. Бугунги давр давлат номидан тижорат муомаласида фойдаланиш ҳуқуқий тартибга солувиш қонун нормаларини тақомиллаштиришни талаб қилмоқда.

Миродил БАРАТОВ,
юримик фанлари доктори,
Темур РАҲМОНОВ,
тадқиқотчи

ЕТКАЗИШ БУГУНГИ ОАВНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАСИГА АЙЛАНМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси ҳузуридаги Но-
давлат нотижорат ташкилотла-
рини ва фуқаролик жамияти-
нинг институтларини қўллаб-

«Мамлакатимизда демократик ислохотлари янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»да ахборот соҳасини ислох қилиш, ахборот ва сўз эркинлигини таъминлаш йўналишидаги энг муҳим устувор вазифалардан бири ОАВ фаолиятини мувофиқлаштирувчи бир қатор қонунларга, жумладан, «Ўзбекистон Республикасининг «Уммавий ахборот воситалари тўғрисида»ги, «Ахборот эркинлиги принциплари ва қафолатлари тўғрисида»ги қонунларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш қабилир белгиланди.

Бугунги кунда давлат ва но-
дават телерадиоканаллари ва
студияларида ўнлаб малакали,
тажрибали, нутқ маданияти ва
маҳорати юқори бошловчилар
фаолият кўрсатишмоқда. Улар-
нинг фаолияти ҳар томонлама,
яъни ахборотнинг аниқ, маз-
муни, ширали овозда, нутқ
маданияти ва маҳоратига катта
эътибор берган ҳолда, адабий
тиль меъёрлариго мис равишда
етказилиши ёшларнинг савод-
хонлик, нутқ маҳорати ва но-
тиклик сирларини эгаллаш-
лари учун муҳим аҳамиятга эга.
Лекин кейинги йилларда ай-
рим телеканаллар, айнқиқса,
одавлат радиоканалларида
бошловчиларнинг нутқ мадания-
тига эътиборлари талаб дара-
жасида бўлмайти. Улар нутқи-
да шевачиллиқа берилиш баъ-
зан оддий ҳолға айлиниб бора-
ётган бўлса, айрим ҳоллард-
жумла тузишда мавжуд адабий
меъёрға риоя этмаслик, пала-
партиш гап тузишлар, баланд-
парвоз жумла қуришлар учраб
турибди. Бундай ҳоллар ёшлар
нутқ маданиятига салбий таъ-
сир этаятганлигини бошловчи-
лар билан бевосита алоқа қила-
ётган, уларнинг саволларига
жавоб бераётган ёшларнинг
нутқида ҳам кузатиш мумкин.

Абдували АБДУСАИДОВ,
Самарқанд Давлат
университети
Ўзбек тилшунослиги
кафедраси мудири,
филология фанлари
доктори, профессор

Хозирги ахборот оқими кучайган бир давр-
да газеталарда жанрлар имкониятидан
тўлиқ фойдаланмаслик газетхонлар эъти-
борининг сусайишига сабаб бўлиши мум-
кин. Чунки қисқа хабар, ахборотни интер-
нет орқали бемалол ўқиб олиш имконияти
мавжуд. Аслида ҳозирги давр талабини тўла
англаб етиш, воқеа-ҳодисаларни теран таҳ-
лил қилиш, тегишли хулосалар чиқариш
учун оддий хабар, ахборотнинг ўзи етарли
эмас. Газета материаллари маълум бир ха-
барни етказиш билан бирга газетхон онгига
таъсир этиши, уни қизиқтириши, мулоҳаза-
га чорлаши, белгиланган аниқ мақсад ва
вазифаларни амалга ошириш учун руҳлан-
тириши ёки давбат этиши лозим.

Президентимиз маърузасида белгиланган вазифалар ижросини тўла таъминлаш учун ОАВ фаолиятини давр талаби нуктаи назаридан журналистларнинг касбий маҳорати ва давлат тили қоидалари, адабий тил меъёрларига амал қилиш ҳолати жиҳатидан баҳо-

Президентимиз маърузасида кўрсатилган вазифаларни амалга оширишда ҳозирги даврнинг асосий хусусияти ахборот соҳасини ислоҳ қилишда журналистларнинг сўз эркинлигини таъминлаш билан бирга уларнинг касбий маҳоратини оширишдан ҳам иборат. Айниқса, интернет тармоғининг тобора кучайиб бораётганлиги журналистлардан интернет ахбороти билан рақобатлашадиган материал

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАР – МИЛЛАТ ИФТИХОРИ

(Давоми.
Боши 1-бетда)

Улар орасида энг асосийси никоҳ тўйи бўлиб, бу тўй миллий урф-одатларимиз ва турли расм-русумларга бўйлиги билан ажралиб туради. Масалан, ўғил уйлантириш ёки қиз чиқаришда аввало, бўлажак куда томон сўраб-суриштирилади. Қиз-ийгининг характер-хусусиятлари, насл-насаби, ота-онаси, касб-кори ва бошқа жиҳатлари аниқланади. Бундан асосий мақсад қурилагач оиланинг ҳар томонлама мустақамлигини таъминлашдан иборат. Ана шундан кейин ҳар икки томон рози-ризалиги билан тўйга тайёргарлик бошланади. Ҳар бир одатимизнинг ўзига хос ва ўзгача гаши бор. Улар билан ўзбек тўйлари янаям файзли ва тароватли бўлади. Тўй жараёнида қилинадиган бир канча миллий расм-русумларимизнинг ҳар бири ўзгача маъно-мазмунга эга, ҳар бирининг ўзгача хосияти бор. Масалан, келин-куёв уйга қираётганларида ҳаёт йўллари пок ва раво бўлсин дея оёқ остларига янги поёндоз тўшалади. Кейин кўёв жўралар томонидан поёндоз бўлиб олинади. Бу кўёв жўрала ҳам кўёвлик бахти насиб қилсин, деган маънони англатади. Чимилдиқча киришда эса келин-куёв бошга ног ушлаб киритилади. Бу ризк-рўз сифатида ёш оиланинг ризқи бутун, нони ҳалол, ҳаётлари тўқис бўлишига ишоради.

Никоҳ тўйи маросимининг бу каби урф-одатлари, расм-русумлари, анъаналари таърифни узоқ давом эттириш мумкин. Бу тўйнинг яна бир муҳим жиҳати борки, унга алоҳида тўхталиб ўтмасликнинг иложи йўқ. У ҳам бўлса тўй маросим қўшиқларидир. Ўзбек халқ оғзаки ижодининг бой намунаси сифатида тўй маросим қўшиқлари муҳим аҳамиятга эга. Айниқса, никоҳ тўйида айтиладиган маросим қўшиқлари қўпчилиги, хилма-хиллиги, теран мазмундорлиги ва ҳаётийлигидилга яқинлиги билан ажралиб туради. Бу ўлмас қўшиқларнинг ҳар бири алоҳида таъриф-тахсинга сазовор. Биргина ёр-ёр ва ўланларни олайлик. Ҳеч ким бу хонимларни шунчаки эшитмайди, балки улар оҳангидея сел бўлиб, юраклари орзқиб, эл-кин тўйгуларни жўш уриб, қалб торлари жунбушга келиб тинглайди. Ёр-ёр садолари остида келин янги остолага қадам қўяди. Кайвони момолар томонидан маромига етказиб қуйланадиган ўлан, ёр-ёр, келин

салом, келин ўтирсин, хуш келибсиз, рахт урди каби фольклор намуналаридан мақсад янги қурилаётган оилага бахт-саодат, тинчлик-осойишталик ва серфарзандлик тилашдан иборатдир. Халқ оғзаки ижоди-га мансуб миллий маросим қўшиқларини тўплаш ва ўрганиш бўйича қатор ишлар қилинган. Хусусан, олимпиа Музаева Алавианинг “Ўзбек халқ қўшиқлари” монографияси никоҳ маросими ва унинг фольклорини ўрганишдаги дастлабки қадам сифатида баҳоланди. Халқ қўшиқлари, уларнинг тарихий илдизлари, асосий хусусиятлари, турлари, халқ маънавий ҳаётида тутган ўрнини ўрганишга бағишланган мазкур китобда ўлан, лапар, ёр-ёр, байтгазал, хуш келибсиз, тўй муборакаби тўй маросим қўшиқлари таҳлил қилинади.

Қадимдан урф бўлиб келган азалий анъана ва қадриятларимизни, миллий маросим қўшиқларимизни тўй маросимларида ўрни билан ижро қилиш уларнинг боқийлигини, абади-лигини таъминлайди, ёш авлод қалбида уларга нисбатан меҳр ва қизиқиш ҳиссини уйғотади. Халқимизнинг миллий қадриятларини доимо эъзозлаб, қадрлаб, уларга ҳурмат билан муносабатда бўлиш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Зеро, миллий қадрият ва анъаналар миллий ифтихори, ғурури ҳисобланади. Аммо бугунги кунда кўплаб миллий урф-одатларимиз нуутилиб борилаёпти, уларга нисбатан белисандлик билан қараяпти. Шу билан бирга ўз умрини яшаб бўлган, халқимизнинг маданият-маърифий тараққиётига тўғонақ бўлаётган айрим одатлар, расм-русумлардан воз кечиш пайти ҳам келди. Чунончи, қишлоққа тўйлар қилиш, даб-дабозликка берилиш, исрофгарчиликка йўл қўйиш бўлса, анъаналаримизга раҳна-солмоқда. Тўйларни ихчамлаштириш, сарф-ҳаражатларни камайтириш, тежалган маблаг ҳисобига ёш келин-куёвларнинг турмуш шаротини яхшилаш зарур.

Миллий маънавиятимиз шаклланишида, маънавий онгимиз юксалишида миллий одат ва анъаналаримизнинг ўрни бекиёс. Шундай экан, уларни ўрганиш ва замон руҳи билан ривожлантириш орқали ҳам маънавиятимизни юксалтиришимиз ва миллий қадриятларимиз умрбоқийлигига ўз ҳиссамизни қўшишимиз лозим.

Муҳтарама КОМИЛОВА,
“Milliy tiklanish” мухбири

МАЪНАВИЯТ

● ҚАРОР ВА ИЖРО

ЁШ ИСТЕЪДОДЛАРГА ТУҲФА

Давлатимиз раҳбарининг 2008 йил 8 июлда қабул қилинган “Боалар мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини

мустақамлаш ва уларнинг фаолиятини янада яхшилаш бўйича 2009-2014 йилларга мўлжалланган Давлат дастури тўғрисида”ги қарорига

● ЁДНОМА

Хонадонимизга, ишхонага, чоғроққина дала-боғимизга Матназар бошлиқ дўстларни чорлаб туришни хуш кўрдим. Ўша шакарғуфторли кечаларда Матназарнинг руҳи кўтарилиб кетса ёки нимадан кайфияти тушиб қолса, кўзларини юмиб тин олганча «Олиб чиқинг!» деб амр қиларди. Демак, шоиримиз ҳазрат Навоидан ўқиб, кеча файзига файз қўшмоқчилар ёхуд биз «қулоқсиз»ларга адаб дарсидан сабоқ бермоқчилар. Оқсоқолнинг амрига ҳаққа давра тин олиб тараддуллангунча мен ҳазрат Навоийнинг «Ҳазойин ул-маоний» сани кўтариб чиқардим.

ШОИР ҚАЛАМ ОЛСА...

ЁХУД МАТНАЗАР АБДУЛҲАКИМ ҲАКИДА ЎЙЛАР

Бир кун Матназардан «Хамса»ни ёддан биласиз-а», деб сўраганимда «Ёддан биламан, десам катта кетган бўларману лекин Ўзбекистонда Навоийни мендан кўпроқ ўқийдиган бўлмас керак», деб жавоб берди. Эҳтимол, хотирамиздан бугун ва ёки ҳар қандай сизимдаги хоҳ шеърин, хоҳ нарий асарни ёдлаш ёхуд шундай қилишга шахд қилган одам учун бу мақтанарли даражадаги фазилат саналмас. Бунга мисоллар ҳам талайгина. Чунончи, Матназарнинг падаири бузруквор Абулҳаким ота саводхон, мактаб кўрган инсон бўлиб, «Хамса» ва бошқа кўплаб асарларни ёддан айта олганлар. Тагин, шоирнинг «Навоийни Ўзбекистонда мендан кўп ўқийдиган бўлмас керак», деган сўзларини даъво ўрнида эмас, балки Навоий ҳазратларининг ихлоси баланд инсоннинг кўнгил истаги деб тушунишни жуда-жуда истардик. Қолаверса, ёд олиш билан ўқилиш, кўп ўқиш билан тушуниб ўқишнинг фарқи бор.

Ҳар йили 17 декабрь кун эрталабдан Огаҳий ҳазратларининг зиёратларига бориш учун Огаҳий номидаги вилоят мусикали драма театри олди-

дан зиёлилар, санъаткорлар, элнинг таникли кишилари тушган мўъжазгина автобуснинг Хивага қараб йўл олиши одат тусига кирган. Зиёратга шайланган эъзозлилар ичида, албатта, Матназар Абулҳаким бўлиб, Хивага бора-боргунча Огаҳий ҳазратларининг ашъорларидан ўқиб-берар, Жуманазар Юсуфга ўхшаган иқтидор эгаларини тергаш баробарида ёш ижодкорларга тилак-истаклар билдириб, янги ёзилган асарларни қисқа муҳокама қилиб, йўл-йўриқлар кўрсатарди. Дунёга доғи кетган шоир ва ёзувчиларнинг ҳаётидан қизиқарли, ибрат бўлгудек воқеа ҳамда ҳодисаларни айтиб ҳаммининг меҳрини қозонарди. Бу гал автобус Матназарсиз... у ёнимизда йўқ. Фақат унинг ўзи ҳақидаги хотиралар билан кўнглимизга таскин берамиз ва уни эслаш орқалигина ёнимизда бўлгани каби ҳис қиламиз.

Матназар Огаҳийнинг сўз ҳақидаги бир газалини шарҳлар экан, «сўз тирик экан, сўз билан ифода қилинаётганларнинг бари барҳаётдир», дейди. Лекин ҳамма ҳақдаги сўз ҳам боқий яшаш ҳуқуқига эга бўлмаганидек, барҳаётлик

нисбаси ҳам ҳаммага ярашавермайди. Ва яна «шоир» деган мазмун-моҳиятли сўзларнинг тошу тарозусини кўтаришга барча қалам тутганларнинг ҳам холи келавермайди.

“Ёшлигимизда, ҳар гал Тошкентга борганимда оқсоқол (Саид Аҳмад назарда тутилмоқда-Қ.С) олдиларига чорлаб бозордаги нарх-навони сўрардилар”, деб хикоя қилганди бир кун Матназар. “Бозор-ўчар қилмайдиган мендай одам, табиийки, бундай пайтда қовун тушуриб кўярдим. Устознинг галдаги чорловларига бораётиб йўл-йўлакай нарх-навони “сув қилиб ичиб” тўтидай сайрай бошладим. Шунда Саид Аҳмад ака: “Матназар, сен айтаётган нархлар Тошкентнинг “Олой” бозориники, мен Хоразм бозорларидеги ахволдан қанчалик хабардорлигини билмоқчи эдим. Мақсуд Шайхзоданинг “Адаб ёмай туриб ўзинг адиб бўл, жонингга мунис ҳабиб бўл, табибга ишониб бепарво бўлма, аввало ўзингга ўзинг табиб бўл” деган шеъри бор, топиб ўқи, дегандилар”.

Жалолиддин Румий ҳазратларини анча тараддуд ва ўтпиг истак билан мутлола қиларканман, Намруд хатоси, Умар Ҳайёмнинг “менда нима гуноҳ, яратгучи сен, азалда шу хилда яратиб қўйиб, нечун дўзохингга қулатдинг мени” каби дунёга келган инсон борки дуч келиши муқаррар муаммолар ечимларини топаётгандай бўлаётган кунларимда Матназар билан фикрлашсам, “Қадамбой, мен Ру-мий ҳазратларини етарли ўқимаганман, бироқ Бедил, Навоий, Пахлавон Махмуд, Огаҳий каби сиймоларнинг асарларини мутлола қилиш, ҳозирги тилимизга ўғириш баробарида Аҳмад Яссавий, Баҳоуддин Нахшбанд, Нажмиддин Кубро, Жалолиддин Румийга ўхшаган пири комиллар ва бошқа қомусий алломаларнинг қарашларидан баҳра олганим рост”, деб айтганди. Матназар чин маънода қалам одоби ва адаби илмини олган,

румийона тиниқ ҳулосалар чиқариш мақомига етган, ўзи айтмоқчи, “мулки борлиқ ичра тобланиш”га аҳд қилганларнинг аллақачон юрар йўлига, кўрар кўзига айланган ёрқин юлдузлардан бири бўлиб улгурган эди.

“Сўз асосан ушбу замон учун айтилади. Сўз ушбу замон ва келажақ учун ёзилади”, дейди Матназар Абулҳаким. Келинг, шоиримизнинг ўзларига сўз берайлик:

*Йилгаса ёш тўқмай йилгайди қушлар,
Қушлар бир ҳикмати сезади.
Бехуда тўқилган кўз ёшлар
Дастававал қанотни эзади.*

*Инсон ҳаёт йўли йироқдан-йироқ,
Ё бахт ё кулафга яқин бироқ.
Бу йўл ниятлардан олар муқом ранг,
Қаро бўлса – қаро ё оқ бўлса – оқ.*

*Шоир қалам олса – синиб олин қафас,
Сўз кўкда чарх уриб сайраётгани.
Шоир қалам олса – булбул шохча эмас,
Шоҳ булбулга қўшиб сайраётгани.*

Матназар қўлига китоб олиб Бедилдан, Навоийдан ёхуд Огаҳийдан газаллар ўқий бошласа, феълидаги камгапликни нутиб чарчаш нимагини билмасди. Ва баъзан даврада аллақимнинг безовталанаётганлигини сезиб қолса, “мажлисининг оёқ саси эшитила-япти, шекилли, майли яна бир газал ўқийлик, шояр рунгингиз шод бўлса”, деганича тагин ўқишга берилиб кетарди. Шу биргина одати билан ҳам бу меҳри дарё донишманд сўз сеҳргарлиги даъвосини қилмоқчи одам дунёдаги бошқа касбларнинг эстагидан тутганларга қараганда ҳам чидамли, бардошли бўлишини уқдириб турарди.

Қадамбой СОЛАЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими

● НИГОХ

Кино санъат турлари ичида нисбатан тез ривожланиб ва оммавийлашиб бормоқда. Кино нафақат санъат асари, балки муҳим тарбия воситаси ҳамдир. Шу боис киновнинг жамиятдаги ўрни ва таъсири беқиёсдир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2004 йил 16 мартдаги “Кинематография соҳасида бошқаришни такомиллаштириш тўғрисида”ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзбеккино” Миллий агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги қарори мамлакатимизда кино саноатини умумбашарий ва миллий қадриятлар уйғунлиги асосида тараққий эттиришнинг асосий йўналишларини белгилаб беришда дастуриламал бўлиб хизмат қилмоқда. Алоҳида таъкидлаш жоизки, мустақиллик йилларида катта экранга чиқарилаётган қатор фильмларимиз турли халқаро фестивал ва киноанжуманларда эътироф этилиб, совришларга сазовор бўлди.

КИНО

МИЛЛИЙ МАЪНАВИЯТГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

Лекин ҳали баъзи фильмларнинг баддий сифати билан фخرлана олмаймиз. Айрим киностудияларда олинаётган фильмлар бир-бирига ўхшаш сюжетлар, бир хил тақдир ва талқинларга “бой”. Қандай тур ёки жанрда бўлмасин санъат энг аввало тарбия воситаси ва мудом эзгуликка хизмат қилмоғи даркор. Афсуски, айрим фильмларда миллий қадрият ва анъаналаримизга ёт, “оммавий маданият” таъсиридаги лавҳалар кўпайиб бормоқда. Масалан, фильмлар бош қаҳрамонлари тирбанд жойларда автомобилда бир-бирини қувиб ўтиши, тезликни ҳаддан зиёд ошириши, хориж автомашина-

ларини кўз-кўз қилиш, рулда сигарета чекиш, телефонда бамайлихотир гаплашишлар томошабилларга, хусусан ёшларга салбий таъсир кўрсатишини ўйлаб кўришганмикан! Бундай ҳолатлар кимнингдир наздида кичкина ёхуд арзимас бўлиб туюлиши мумкин. Лекин тарбияда майда нарсанинг ўзи йўқ. Шу муаммоларга нисбатан фикр ва мулоҳазаларни билиш мақсадида турли соҳа, касб ва ёшдаги кишиларни суҳбатга тортидик.

Нилуфар УМРЗОКОВА,
ўқитувчи:

– Баддий фильмларимизда бир хил ҳолат жуда кўп учрайди. Бош қаҳрамон, албатта, чет эл-

нинг машхур университетларидан бирида таҳсил олган бўлади. Ана шундай ҳолат айниқса, ўспирин ёшларни қалғитиши мумкин. Мамлакатимизда ҳам замонавий билим берадиган олий ўқув юртилари кўп. Уларни ҳам назардан четда қолдирмаслигимиз лозим. Яқинда “Келгинди куёв” деган киновини томоша қилдим. Ҳайратланарлики шундаки, фильм воқеалари Жиззахнинг Бахмал туманида рўй берган бўлса-да, лекин диалоглар Тошкент шеvasида. Айниқса, бош қаҳрамоннинг аёл либосини кийиб, совчилар олди-га чиқиши бачканаликдан бошқа нарса эмас. Ахир ўзбек йигити ўз севгисини бундай тарзда ҳимоя қилмайди-ку.

Адахм ТУРДИЕВ,
Қарши:

– Ўзбек киносини кўпроқ ком-пютерда кўраман. Зерикарли ёки бачкана жойларини ўтказиб юбориш осон.

Азизбек АББОСХОНОВ,
талаба:

– Бир кун курсдошларимиз билан кинога тушадиган бўлдик. тенгдошларимиздан бири машинада келган экан. Фильм бош қаҳрамони машинасини жуда тез бошқарар экан. Кино тугагач, бизда ҳам машинасимизни ана шундай тезликда бошқариш истаги пайдо бўлди. Йўлда баланд мусиқа ва катта тезликда кетаётган эдик ДАН ходими тўхтатиб, қондани бузганлигимизни айтди. Шунда ҳаммамиз бирдангина кинода шундай ҳайдашяптику, деб юборибмиз. Лекин бу гапимиз ДАН ходими-га таъсир қилмади. Қондани бузгани учун курсдошимизга керакли чора қўллади.

Ҳўжакели АЛИМОВ,
психолог:

– Кинови дўконга ўхшатаман. Ундан инсон ўзига керакли молни олади. Бироқ бу мол истеъ-молга яроқсиз бўлса-чи?! Уни истеъмол қилган инсон касалланмайдими? Тан касал бўлса уни даволаш мумкиндир, бироқ онг, руҳ касалланса-чи?.

Бахтиёр РАСУЛОВ,
киношунос:

– Бир йилда “Ўзбеккино” ва хусусий студиялар томонидан 60 га яқин кино ишлаб чиқарилади. Бироқ улардан саноклиси ёдда қолиши мумкин. Аксарият картиналарда ана ошона-нада, қиз эса ўқиб ёки дўгоналарини баҳона қилиб, “ийгит” билан аллақерларда юриб, уйга кечикиб келиши каби кўп тақорлранадиган воқеалардан

“...Ёшларнинг тарбиясига чуқур таъсир кўрсатадиган замонавий қаҳрамон образи кино экранларимизда ҳали яратилгани йўқ. Суратга олинаётган аксарият фильмларда киночиларимизнинг бугунги куннинг ҳақиқий манзараси, унинг ўтқир муаммоларини чуқур ҳис эта олмаслиги, оддий одамлар ҳаётидан узоқлашиб қолгани сезилиб туради.”

Ислом ҚАРИМОВ

воз кечиш вақти келди.

Замонавий қаҳрамонлар керак, жуда зарур. Зеро, ёшлар улардан ўрнак олади. Аммо бу сценарий муаллифи ҳамда режиссёрдан жуда катта масъулият ва маҳорат талаб қилинади. **Замира БЕГИМКУЛОВА,** Ўзбекистон телерадиоканалининг “Маданий-маърифий ва дам олиш”дастури бош муҳаррири, режиссёр:

– Яхши сценарийлар бор, яхши актёрларни ҳам қашф қилса бўлади. Бунинг учун фақат кўпроқ ишлаш ва изланиш керак. Баъзи бир режиссёрлар сценарийсиз кино суратга олганининг гувоҳи бўламиз. Айрим ёш актёрлар ана шундай енгил-елпи киноларга тушишга ўрганиб қолган. Уларга мураккаброқ сўзлардан тузилган сценарий берсанг, ёдлаётмайман ёки бу сўзни талаффуз қила олмаймиз, ўрнига енгилроқ сўз қўллалиқ, дейишади.

Карима МАҲМУДОВА,
боғча тарбиячиси:

– Кўпчилик, айниқса, ёшлар гаплашиш маданиятини баддий фильмлар воситасида ўрганади. Жонли ва жозибали гап-

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Муқимжон Қодиров (ЎЗА) олган суратлар

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

Суратларда: 15-яғи қурилган 7-боалар мусиқа ва санъат мактаби. 6-мактабнинг 6-синф ўқувчиси Зилола Эрқабоева. 8-мактабнинг фортепиано ўқитувчиси Дилфуза Шодмонова 1-синф ўқувчиси Муҳайё Мўминова билан.

ЖАРАЁН

● БАНК ХИЗМАТИ

Бугунги кунда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ўзининг иқтисодийётимиздаги ўта муҳим ва салмоқли ҳиссаси, роли ва таъсири, бошқа ҳеч бир соҳа ва йўналиш ўрнини босолмайдиган катта аҳамияти билан давлат ва жамиятимиз ривожига алоҳида ўрин эгаллайди.

50 МИНГ 878 ТА ЯНГИ ИШ ЎРНИ ТАШКИЛ ҚИЛИНДИ

Агробанк томонидан Президентимиз ва ҳукуматимиз томонидан қабул қилинган кичик бизнес субъектларини қўллаб-қувватлашга оид Фармон ва Қарорларнинг ижросини таъминлаш борасида жуда катта миқёсда ишлар амалга оширилмоқда. Банк ўз фаолияти давомида кредит маблағларини иқтисодиётнинг реал секторларига, шу жумладан, аҳоли учун зарур бўлган истеъмол маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган ихчам минитехнологияларни сотиб олишни кредитлашга йўналтириш, янги иш ўринлари ташкил этиш ҳамда

товарлари ишлаб чиқариш кенгайтирилишини рағбатлантириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-1050-сонли Қарорига асосан рақобатбардош, юқори сифатли ноозик-овкат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва турларини кенгайтиришни рағбатлантириш, ички истеъмол бозорини улар билан янада тўлиқроқ бойитиш, тайёр ноозик-овкат товарлари ишлаб чиқарувчи янги маҳаллий корхоналарни ташкил этиш ҳамда мавжудларини модернизациялаш, техник ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлаш учун эса 47,6 млрд. сўм кредит ажратилди ва ўрнатилган прогноз 129 фоизга бажарилди. 2009 йилга қараганда 6,8 млрд. сўмга ёки 117 фоизга кўпайди. Ушбу кредитлар ҳисобига яратилган иш ўрни 4627

Тасдиқланган дастурлар асосида ўтган давр давомида бошқарма томонидан 306 та лойиҳаларни молиялаштириш учун 13 238,3 млн. сўм кредит ажратилиб, 2618 та янги иш ўрни ташкил этилди. Шунингдек, банк томонидан аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини барқарор таъминлаш, ички истеъмол бозорини арзон маҳсулотлар билан тўлдириш ва нарх-навонини пасайтиришга қаратилган 2009-2010 йилларга мўлжалланган чора-тадбирлар дастурига киритилган лойиҳаларни молиялаштириш мақсадида 2091 та лойиҳани молиялаштириш учун 111,7 млрд. сўм кредит ажратилиб, 12 489 та янги иш ўрни ташкил этилди. Жумладан, ушбу дастурга киритилган чорвачиликни ривожлантиришга йўналтирилган 397 та лойиҳани молиялаштириш учун ажратилган 15,4 млрд. сўмлик кредитлар ҳисобига 2045 та янги иш ўрни ташкил қилинди. Аҳолини арзон тухум ва пар-

жомол" фермер хўжалигига интенсив боғ барпо этиш учун мева қўчатларини сотиб олишга 27,5 млн. сўм кредит ажратилди. Озиқ-овқат маҳсулотларини ишлаб чиқаришни кенгайтириш мақсадида 2011 йилнинг ўтган даврида балиқчиликни ривожлантириш учун Қорақалпоғистон Республикаси Кегейли туманидаги "Ахмет Уразимбетов" фермер хўжалигига 11 млн. сўм, Сирдарё вилояти Сардоба туманидаги "Баҳодир Нуриддин Миркомил" фермер хўжалигига 16,0 млн. сўм, паррандачиликни ривожлантириш учун Фарғона вилояти Риштон туманидаги "СТОЛ АО" фермер хўжалигига 8,0 млн.сўм, иссиқхона қуриш учун Андижон вилоятининг Олтинқўл туманидаги "Ганж равон кумуш толаси" фермер хўжали-

Президентининг 2009 йил 28 январдаги "Мамлакатимизда ноозик-овқат товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришни рағбатлантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-1050-сонли Қарорига мувофиқ экспорт қилувчи "Жиззах пластмасса" очик акциядорлик жамиятига ажратилган 238 млн. сўмлик кредит ҳисобига экспорт-топ полиэтилен трубаларни уловчи қисмларни ишлаб чиқарувчи ускуна ўрнатилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 17 июндаги "2009-2012 йилларда чарм-пойабзал самонати корхоналарини янада ривожлантириш ва модернизация қилиш ҳамда тайёр чарм товарлар ишлаб чиқариш ҳажмларини кўпайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги 169-сонли Қарорига асосан «Пойабзалчи» масъулияти чекланган жамияти лойиҳасини молиялаштириш натижасида 32 та янги иш ўрни ташкил этилди. 2010 йил якунлари бўйича 64,7 минг жуфт пойабзал ишлаб чиқаришга эришилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2009 йил 14 августдаги "2009-2012 йилларда Наманган вилоятида саноатни ривожлантириш ва ишлаб чиқаришни модернизация қилиш дастури тўғрисида"ги 232-сонли Қарорига асосан "Заркент Текстил" хусусий фирмасига пиллани қайта ишлаш ускунаси сотиб олиш лойиҳаси учун 499.984,0 АҚШ доллари (сўм эквивалентида) миқдорида кредит ажратилди. Лойиҳани амалга ошириш натижасида 240 та янги иш ўрни яратилиши ҳамда йилга 413,9 тонна пилла хомашёсини қайта ишлаган ҳолда жаҳон стандартларига жавоб берувчи "А" ва "2А" сифат кўрсаткичида 117 тонна ипак хомашёси ишлаб чиқариш кўзда тутилган.

Қашқадарё вилояти автотранспорт паркинги янгилашга қаратилган тадбир доирасида Қашқадарё вилоятидаги "Қарши Ҳамкортранс" шўба корхонасига Самарқанд автомобиль заводида ишлаб чиқарилаётган 65 та "ISUZU" русумли автобус сотиб олиш учун узок муддатли кредит ажратилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2009 йил 19 июндаги "Деворбоп материаллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришни рағбатлантириш ва сифатини яхшилаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-1134-сонли Қарори ижроси бўйича пишган гишт ишлаб чиқарувчи амалдаги корхоналар модернизация қилиниб, ностандарт, тежамисиз печларни махсус энергия ва ресурсларни тежайдиган технологияларга алмаштириш мақсадида Наманган вилоятидаги "Асадулла Бунёдор Файз" масъулияти чекланган жамиятига 170,0 млн. сўм, "Мақсад Бунёдор" ҳамда "Мурод ўғли Малик" масъулияти чекланган жамиятларига 160,0 млн. сўмдан, "Муҳаммад Бобур савдо" масъулияти чекланган жамиятига 100,0 млн. сўм, Самарқанд вилоятидаги "Brick Standart" масъулияти чекланган жамиятига 304,8 млн. сўм, жами эса 932,0 млн. сўм миқдориде кредитлар ажратилди.

Шунингдек, 19 та чопиқ трактори учун 688,3 млн. сўм, Сурхондарё вилоятининг Бандихон туманидаги "Тиллакамар Бандихон" фермер хўжалигига 39,9 млн. сўм, бошқа қишлоқ хўжалик техникалари ва агрегатлар учун 100,6 млн.сўм, эҳтиёт қисмлар учун 87,0 млн.сўм, жами 1330,2 млн.сўм кредит ажратилди.

ИНВЕСТИЦИАВИЙ ЛОЙИҲАЛАР

2010 йил давомида банк томонидан Агросаноат комплекс тармоқларида ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техника ва технология янгилашга йўналтирилган фаол инвестиция сиёсати амалга оширилди. 209,7 млрд. сўм миқдориде инвестицион кредитлар ажратилди. Шундан 48,6 млрд. сўми ёки 23 фоизи саноат соҳасига, 81,9 млрд. сўм ёхуд 39 фоизи қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга, 34 млрд. сўми ёки 16 фоизи моддий-техника таъминотида, 45,3 млрд. сўми ёхуд 22 фоизи қурилиш ва иқтисодиётнинг бошқа соҳаларига йўналтирилди. Инвестицияга йўналтирилган кредит қўйилмалари қолдиғи 564,9 млрд. сўмни ташкил қилди.

Банк томонидан молиялаштирилган инвестициявий лойиҳалар асосида ҳисобот йилида жами 50 млрд. сўм миқдориде тайёр ва ярим тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқарилди ҳамда 10 минг 281 нафар янги иш ўрни ташкил этилди.

Ўзбекистон Республикаси

"Агробанк"
Матбуот хизмати

● ТАЪЛИМ

Билим юртимизни ана шундай атасак, ўйлайманки, тўғри бўлади. Юртбошимиз Вазирлар Маҳкамасининг йил якунларига бағишланган мағрузаларида ёшларимизнинг камолотини, уларнинг касб-ҳунар сирларини мукамал ўрганишлари баробарида келажакда иш билан таъминланишини ҳам белгилаб берди.

БАРКАМОЛ ЁШЛАР МАСКАНИ

Коллежимизда таълим-тарбия самарадорлиги талабаларни ҳар томонлама комил инсонлар қилиб воғжа етказишга қаратилган. Ёшларни жисмонан соғлом этиб тарбиялаш мақсадида коллежда спортнинг 10 тури бўйича тўғрақлар ташкил этилиб, унга 350 нафар талабалар жалб этилган. "Баркамол авлод" спорт мусобақаларининг беш тури бўйича ўқувчиларимиз фахрли ютқурларни кўлга киритишмоқда. Коллеж ўқувчилари Баҳодир Султонов, Шерхон Ғафоровлар спортнинг енгил атлетика тури бўйича вилоят босқичида иштирок этиб, фахрли ўринларни кўлга киритдилар. Волейболчи қизлар жамоеси ҳам вилоят босқичида муваффақиятли иштирок этди. Коллежнинг 4 нафар ўқувчилари "Ташаббус-2010" танловиде катнашиб, "Энг ёш тадбиркор" номинацияси бўйича фахрли ўринни эгалладилар. 2010 йилда "Мустақиллик нонлари" танловининг вилоят босқичида олий ўринни эгаллаб, Гран-при соҳиби бўлишди. Коллежда "Иқтидорли талаба" ишлаб чиқариш корхонаси ташкил этилиб, унда иқтидорли талабалар фаолият олиб боришмоқда. Коллеж атрофидаги умумтаълим мактаби ўқувчиларининг қизиқиш ва эҳтиёжларини ўрганилиб, ушбу ўқув йилидан бошлаб "Ижтимоий тиббий ёрдам" йўналиши очилди. Коллежда "Коллеж, маҳалла, оила" ҳамкорлиги яхши йўлга қўйилган. Шу мақсадда коллеж атрофида яшовчи аҳоли фарзандлари учун "Компьютер саводхонлиги" курси ташкил этилди. Ушбу масала қўритувчи Ш.Абдуҳалимовга бириктирилиб, ҳафтаига бир мартаба дарслар олиб боришмоқда. "Келажак овози" танловининг республика босқичида коллеж ўқувчиси Нилуфар Яхшимуродова санъат йўналишида, Гулноза Ашурова эса адабиёт йўналишида фаол иштирок этиб келишмоқда. Коллеждаги замонавий компьютерлар билан жиҳозланган синф хонаси ва ахборот ресурслар маркази интернетга уланган. Интернет тармоғида коллежнинг веб-сайти яратилган. Ахборот ресурслар марказида 152 электрон дарсликлар ҳамда фанларга доир дастурий материаллар мавжуд. Саккиз йўналиш бўйича билим даргоҳимизда таълим-тарбия олаётган 718 нафар ёшларга пухта билим бераётган 53 нафар ўқитувчи ва муҳандис педагогларимиз ёшларнинг мустақил фикрли, соғлом эътиқодли етук шахслар қилиб тарбиялашга интиломоқда.

Ҳамроочуқ ОСТОНОВА,
Самарқанд туман маиший хизмат касб-хунар коллежи директори

● ҚИЛМИШ-ҚИДИРМИШ

ФИРИБГАР

"ТУЗОҚ"КА ТУШДИ

У.Раҳимов (фамилия ва исмлар ўзгартирилган) адов ва ишончини суиестеъмол қилиш звасида ўзганич мол-мулкига эга чиқишни мақсад қилди. У Х.Содиқовдан банкка омонат сифатида қўйиб туриш учун, сўнг фойдаси билан қайтариш шарти билан 20.000 АҚШ доллари олади.

У.Раҳимовга нисбатан Тошкент шаҳар ИИББ томонидан Жиноят Кодексининг 168-моддаси 3-қисми "а" банди билан жиноят иши қўзғатилиб, тергов ҳаракатлари ўтказилган. Тергов ҳаракатлари давомида У.Раҳимов айбига тўлиқ иқдор бўлади. У ҳақиқатдан ҳам 2009 йилнинг январь ойи охирида таниши Б.Собитов билан бирга унинг таниши Х.Содиқовнинг уйига келган. Ундан катта миқдорда пул сўраган фибрибгар пулни банкка, омонат сифатида қўйишини, банкдан эса давлат нархида АҚШ доллари сотиб олиб, ўртада тушган фойда ҳисобидан ҳар ой 10 фоиздан даромад олиб туришини айтиб, ишончига қиради. Шу кун У.Раҳимов Юнусобод тумани У.Юсупов кўчаси 15-уйда истиқомат қилувчи Х.Содиқовдан 10.000 АҚШ доллари олади ва ҳар ойда унга 1000 АҚШ доллари миқдориде фойда олишини айтади. 2009 йилнинг февраль ойида У.Раҳимов Х.Содиқовнинг уйига бориб, ундан олган 10.000 АҚШ доллари ҳисобидан 1000 АҚШ доллари беради. Шу йилнинг март ойида эса Х.Содиқовнинг шахсан ўзи фибрибгарга кўнғирок қилиб, яна 5000 АҚШ доллари борилигини, истаса уларни ҳам олиб кетиб, айлантиришни таклиф қилади. Шунда Х.Содиқов берган 15.000 АҚШ доллари ҳисобидан ҳар ойда 1500 АҚШ доллари миқдориде фойда олиб туриши лозим эди.

2009 йилнинг август ойида эса Тошкент шаҳар ИИББ томонидан У.Раҳимов устидан жиноят иши қўзғатилади. 8 август кун унга нисбатан қамок эҳтиёт чораси қўлланилган. Шу йилнинг 6 ноябрида эса суд уни қамокдан озод қилади. Қамокдан озод қилинганидан сўнг, Х.Содиқов ундан 4 ой давомида бермай келаётган фоизлар (пулни) талаб қилиб, қолган 5000 АҚШ долларини тезроқ қайтаришини сўрайди.

Дастлабки тергов жараёнида етказилган моддий зарар тўлиқ қопланган. Оқоридагилардан қўриниб турибдики, У.Раҳимов Х.Содиқовнинг ишончига кириб, моддий манфаатдорлик қўриш ҳақидаги ёлғон-ашиқ вазъаларни бериб, жуда кўп миқдордаги пуллари фибрибгарлик йўли билан кўлга киритган. Мазкур жиноятларнинг келиб чиқишига кўп ҳолларда жабрланган шахсларнинг ўзлари сабабчи бўлишмоқда. Ахир, У.Раҳимовнинг банкка қўймокчи бўлган омонати қонуний ёки йўқлигини тегишли банкка бориб ойдинлик қилиш мумкин эдику. Эҳтимол, ана шундай фибрибгарлар ҳақида вақтида ҳуқуқ-тартибот идораларига маълум қилинганида уларнинг пайи қирқилган бўлармиди.

У.Раҳимов жиноят ишлари бўйича Юнусобод тумани суди томонидан ЖКнинг 168-моддаси 3-қисми "а" банди билан жавобгарликка тортилиб, қилмишига яраша жазо олди. Азиз юртдошлар, оғоҳ бўлинг! Оқоридаги каби фибрибгарларнинг ҳийлаю найрангига учиб, уларнинг тузоғига тушиб қолманг.

Б.ЛАТИПОВ,
Юнусобод тумани прокуратураси катта терговчиси

улар томонидан маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва хизматлар кўрсатиш ҳисобига нақд пул тушумларини кўпайтиришга алоҳида эътибор қаратмоқда.

Банк 2010 йил давомида кичик бизнес субъектларининг 29 минг 630 та лойиҳасини молиялаштириб, берилган кредитларнинг умумий ҳажми 283,3 млрд. сўмни ташкил этиб, белгиланган режа 103 фоизга бажарилди. Бу кўрсаткич 2009 йилга нисбатан 86,7 млрд. сўмга ёки 144 фоизга ошди. Мазкур кредитлар ҳисобига 50 минг 878 та иш ўрни ташкил этилди.

Дехқон ва фермер хўжаликларининг моддий техника базасини мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлашни йўлга қўйиш мақсадида 2010 йилда 56,5 млрд. сўмлик кредитлар ажратилди. Бу кўрсаткич 2009 йилга нисбатан таққосланганда 10,1 млрд. сўмга ёки 122 фоизга ўсди.

Агробанк томонидан 2010 йилда кичик бизнес субъектларига, фермер хўжалиқларига ажратилаётган микрокредитлар ҳажми янада ортди. Берилган микрокредитлар 57,2 млрд. сўмни ташкил этиб, ўрнатилган режа 104 фоизга бажарилди ва 2009 йилга нисбатан 137 фоизга ошди. Мазкур ажратилган микрокредитлар ҳисобига 13 904 та янги иш ўрни ташкил этилди.

Президентимизнинг 2006 йил 23 мартдаги ПҚ-308-сонли қарорига мувофиқ шахсий ёрдамчи ва дехқон хўжалиқларига 8,3 млрд. сўм кредит ажратилиб, белгиланган прогноз 109 фоизга бажарилди. Ушбу ажратилган кредитлар ҳисобига 3621 та иш ўрни ташкил этилди.

Юртбошимизнинг 2009 йил 26 январдаги "Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва ички бозорини тўлдириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-1047-сонли Қарорига асосан республика аҳолисининг озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган эҳтиёжларини барқарор таъминлаш, ички истеъмол бозорини мамлакатимизда ишлаб чиқариш озиқ-овқат маҳсулотлари билан бекаму-кўст тўлдириш, асосан, қишлоқ жойларда замонавий, юқори унумли техника ва технология билан жиҳозланган қайта ишловчи ихчам корхоналарни жадал барпо этиш, шу асосда одамларнинг даромадлари ва фаровонлик даражасини ошириш мақсадида Агробанк томонидан 2010 йил давомида ажратилган кредитлар ҳажми 62,2 млрд. сўмни ташкил этиб, белгиланган режа 122 фоизга бажарилди. Мазкур кўрсаткич 2009 йилга нисбатан 103 фоизга ўсди, иш ўрни сони 8718 тага кўпайди.

Мухтарам Президентимизнинг 2009 йил 28 январдаги "Маҳаллий ноозик-овқат истеъмол

тани ташкил этди.

"Баркамол авлод йили" давлат дастури ижроси доирасида 175 млрд. сўм кредит ажратилиши белгиланган бўлиб, амалда 179,5 млрд. сўм кредит ажратилди. Ушбу ажратилган кредитлар ҳисобига 30 332 та янги иш ўрни ташкил этилди.

Вазирлар Маҳкамасининг "Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Ўзбекистон хотин-қизлар кўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида"ги 3434-сонли Фармони ижросини таъминлаш чора-тадбирлари дастури тўғрисида"ги 2004 йил 29 июндаги 299-сонли қарори ижросини таъминлаш мақсадида республикада тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган аёлларни молиявий қўллаб-қувватлаш учун 2010 йилда 28,3 млрд. сўм миқдориде кредитлар ажратилди ва белгиланган режа 113 фоизга бажарилди. Бу кўрсаткич 2009 йилга нисбатан 138 фоизга кўпайди. Янги иш ўрни 6001 тага етди.

Хизматлар кўрсатиш соҳасини ривожлантириш даражасини янада ошириш, аҳолига замонавий ва сифатли хизмат турлари кўрсатиш, иқтисодий ўсишни таъминлаш ва аҳоли, биринчи навбатда, қишлоқ жойларида бандлик масаласини ҳал этишда хизматлар кўрсатиш соҳасининг ролини кучайтириш мақсадида 2010 йил давомида 16,0 млрд. сўмлик лойиҳалар молиялаштирилиб, белгиланган прогноз 122 фоизга бажарилди. Бу кўрсаткич 2009 йилга нисбатан 1,6 мартага ошди, улар ҳисобига яратилган иш ўрни 3108 тани ташкил этди.

Президентимизнинг 2006 йил 5 январдаги "Ириқ саноат корхоналари билан касаначиликни ривожлантириш асосидаги ишлаб чиқариш ва хизматлар ўрта-сида кооперацияни кенгайтиришни рағбатлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПФ-3706-сонли Фармони ижросини таъминлаш борасида 2010 йилда оилавий касаначиликни ривожлантириш, аҳолига қўшимча ишчи ўринлари ташкил этиш мақсадида 4,0 млрд. сўм миқдориде имтиёзли кредитлар ажратилиб, ўрнатилган режа 130 фоизга бажарилди ва 2009 йилга нисбатан 159 фоизга ошди, улар ҳисобига 1220 та янги иш ўрни ташкил этилди.

2010 йилда ажратилган кредитлар ҳисобига ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ва кўрсатилган хизматлар ҳажми 65,4 млрд. сўмни ташкил этди ва 2009 йилга нисбатан 119 фоизга ошди.

Худудларни ривожлантириш бўйича ҳукумат томонидан тасдиқланган манзилли дастурларга киритилган лойиҳаларни молиялаштиришда ҳам қатор ишлар амалга оширилмоқда.

ранда гўшти билан таъминлаш мақсадида паррандачиликни ривожлантиришга қаратилган 239 та лойиҳани молиялаштиришга ажратилган 17,4 млрд. сўмлик кредитлар ҳисобига 1731 та янги иш ўрни, балиқчиликни ривожлантиришга қаратилган 90 та лойиҳани молиялаштиришга ажратилган 2,7 млрд. сўмлик кредитлар ҳисобига 433 та янги иш ўрни, асаларичиликни ривожлантиришга қаратилган 154 та лойиҳани молиялаштиришга ажратилган 2,2 млрд. сўмлик кредитлар ҳисобига 372 та, иссиқхоналар ташкил этишга қаратилган 268 та лойиҳани молиялаштиришга ажратилган 12,1 млрд. сўмлик кредитлар ҳисобига 1512 та янги иш ўрни ташкил қилинди.

-Мамлакатимизда Президентимиз ташаббуси ва раҳнамолигида хусусий тадбиркорликни янада ривожлантиришга катта имконият яратилмоқда, - дейди банкнинг Қўқон филиали мижози, Foam Plast Polimer МЧЖ раҳбари Қодир Фозиев. - Ана шундай эътибор ва имкониятлардан руҳланиб, кўпдан бери ўйлаб юрган бизнес лойиҳани амалга оширишга жазм етдим. Лекин табиийки, бундай ишни амалга ошириш учун каттагина маблағ лозим бўлади. Менга бу борада Агробанк мададкор бўлди: 100 миллион сўм кредит ажратди. 10 та янги иш ўрни ташкил этилди. Агробанкнинг биз каби тадбиркорларга ҳеч бир қийинчиликсиз мадад қилини қўзғатганидан бениҳоят миннатдоримиз.

Президентимиз томонидан Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганининг 18 йиллигига бағишланган тантанали маросим мамлакатимизнинг иқтисодий-ижтимоий тараққиётини янги ва янада юксак босқичга кўтариш мақсадида жорий йилни мамлакатимизда «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилинганига муносабати билан банк ўз олдида мазкур соҳа субъектларини молиявий қўллаб-қувватлаш ҳажмини кескин оширишни мақсад қилиб қўйди.

ФЕРМЕР ХЎЖАЛИКЛАРИ — БАНК ЭЪТИБОРИДА

Аҳоли, дехқон ва фермер хўжалиқларига тоқзорлар ташкил этиш, мева қўчатлари, сабзавот, полз экинлари ва қартошқа уруғи сотиб олишни молиялаштириш бўйича 2011 йилда ишлаб чиқилган режага асосан 23,5 млрд. сўмлик кредитлар ажратиш режалаштирилган. Шу кунгача мева қўчатларини сотиб олиш учун 8 та фермер хўжалигига 186,7 млн. сўм кредит ажратилди. Жумладан, Наманган вилоятининг Янгикўрғон туманидаги "Низомиддин хўн

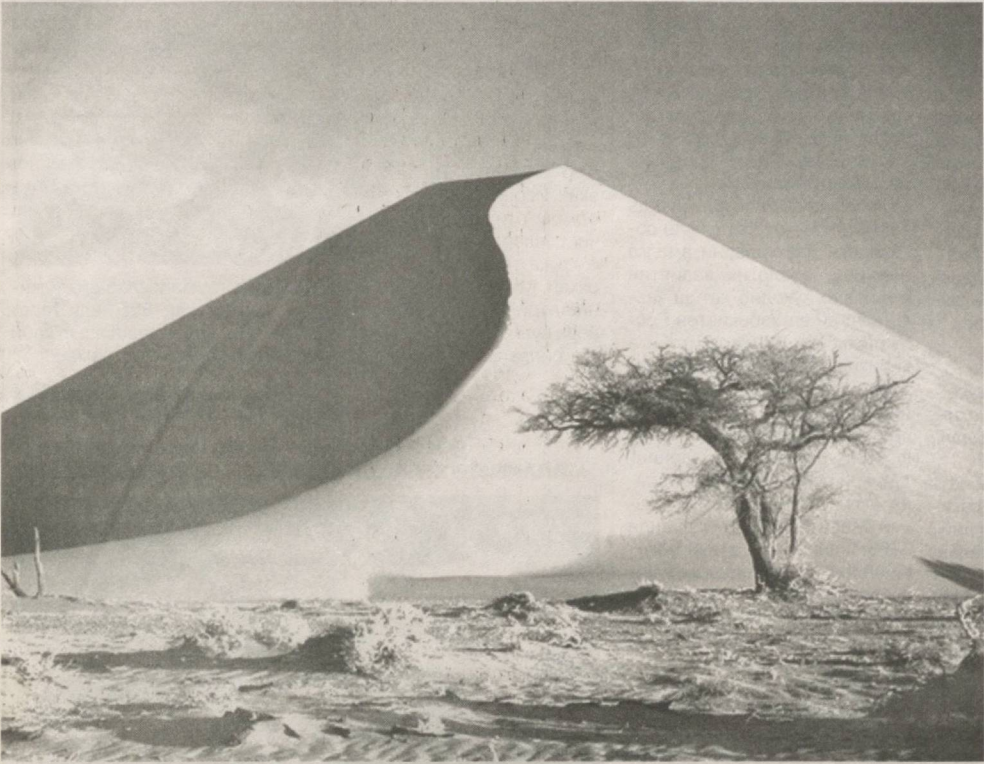
ХАЛҚАРО ҲАЁТ

● БИЗНИНГ ШАРХ

Сайёрамизнинг 41 фоиз ҳудуди чўлу биёбонлардан иборат бўлиб, мазкур ҳудудда 2 миллиарддан ортиқ аҳоли яшайди. Уларнинг қарийб ярми эса қашшоқликда кун кечираётир. Мутахассисларнинг фикрича, чўлли ҳудудлар ерларнинг деградацияга учраши, иқлим ўзгариши ва инсониятнинг табиатга нисбатан ноўрин хатти-ҳаракатлари оқибатида пайдо бўлаётир.

ҚУШ УЧСА ҚАНОТИ, ОДАМ ЮРСА ОЁФИ...

ҚУРҒОҚЧИЛ ЕРЛАР АСОСАН КАМ МИҚДОРДА ЁҲИНГАРЧИЛИК ТУШИШИ ВА НАМГАРЧИЛИКНИНГ ЮҚОРИ ДАРАЖАДА ҲАВОГА БУҒЛАНИШИ ОҚИБАТИДА ҲОСИЛ БЎЛАДИ. БУГУНГИ КУНДА БУ ҲУДУДЛАРДА АҲОЛИ СОНИ СИЙРАКЛАШИБ, ИҚЛИМИ ҲАМ ЎТА МУРАККАБ, ЯЪНИ ҚИШДА СОВУК, ЁЗДА ЖАЗИРАМА ҲУКМРОНЛИК ҚИЛМОҚДА

Ҳайдаладиган ерларга ҳаддан зиёд ишлов бериш, яшил майдонда чорва молларини боқиш, ўрмонлардаги дов-дарактларнинг ноқонуний кесилиши, ирригация, ер суғориш шаҳобчаларидаги хатоликлар ҳам бош омил ҳисобланади.

БМТ атроф-муҳитни муҳофаза қилиш дастури томонидан тайёрланган ҳисоботга кўра, она заминимизнинг қарийб учдан бир қисми деградацияга дучор бўлмоқда. Бу жараён курраи заминдаги юздан ортиқ мамлакатдаги 1 миллиарддан зиёд аҳолининг турмуш тарзига салбий таъсир кўрсатмоқда. Қарийб 66 фоиз ҳудудини чўлу биёбон ташкил этувчи Африка жанубида жиддий вазият юзага келган. Чўлланиш ва қурғоқчилик озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашда муаммо-

лар туғдирмоқда, очарчилик ва қашшоқликни келтириб чиқараётир. Ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий танглик турли ихтилофларнинг пайдо бўлишига замин ҳозирлайди. У одамларнинг камбағаллашиши, ерларнинг деградация ҳолатининг кучайишига олиб келмоқда. Табиатнинг оғир қисматига учраган миллионлаб аҳоли яшаш учун ўзига қулай макон излаш ҳаракатида.

1996 йилдан бошлаб чўлланишга қарши Конвенция кучга кирган. 192 давлат тасдиқлаган БМТнинг ушбу Тараққиёт дастури мутахассислари дунёнинг ўнлаб мамлакатларида рўй берган қурғоқчилик туфайли озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи юқори нуктага етганлигидан хавотирлик билдирмоқда. Бу умум-

жаҳон озиқ-овқат захираси 196,7 миллион тоннадан 175,2 миллион тоннагача камайиб кетиши билан изоҳланмоқда. Фамлаб қўйилган соянинг "чўғи" ҳам кескин озайган. Жаҳон Банки президенти Роберт Зеллик ҳам юзага келаётган озиқ-овқат тақчиллиги, нарх-навонинг ўсишидан хавотирда эканлигини билдирган. Ассосий дон экспортчилари Хитой, Ҳиндистон, АҚШ, Россия, Франция, Канада, Германия, Австралия ва Покистон қурғоқчилик туфайли режадагидан кам ҳосил ундирганлиги сабаб нарх-наво кўтарилиб кетди. Жаҳонда арпа бошоқ етиштиришда энг олдинги ўринда турувчи ва бугдой экишда олтинчи логнада бораётган Украина ҳам Россия каби ёнғин ва қурғоқчилик асирига айланди.

Украина 2011 йилда дон экспортини вақтинчалик тўхтатганидан хабарингиз бор. Жаҳондаги дон маҳсулотларининг 10 фоизини ишлаб чиқарувчи ҳамда 20 фоизини четга сотувчи Россияни табиат жиддий синовдан ўтказди. Францияда қаттиқ қурғоқчилик ва об-ҳавонинг совиб кетиши оқибатида 2,7 фоиз кам ҳосил олинган. Россиядаги 45 миллион гектар майдондаги экинларнинг 9,6 миллион гектаридаги ҳосил қуриб қолди. Тинимсиз ёнғингарчиликлар сабабли Канададан дон етказиб бериш ҳажми кескин камайдигани, шунингдек, чигиртканинг ёпирилиши оқибатида Австралияда шундай манзарани кўриш мумкин.

Хитойда сўнгги 60 йил ичида кучли қурғоқчилик юз берди. Шу йилнинг январь ойида биргина Шаньдун вилоятида 240 минг киши тоза ичимлик сувидан маҳрум бўлган. Ўтган йилнинг 17 сентябидан буён мазкур вилоятга йиллик нормадагидан 86 фоиз кам миқдорда ёмғир ёққан. Хенан, Хэбей, Аньхой, Шаньси, Цзянсу вилоятларида ҳам шундай аҳволга дуч келиш мумкин. Маълумотларга кўра, қарийб 10 миллион аҳоли қурғоқчилик азобини тортаяпти. Хитой расмийларининг хабарига қараганда, қурғоқчилик шу йилнинг февраль ойида ҳам давом этиши кутилмоқда.

БМТ қишлоқ ҳўжалиги ва озиқ-овқат ташкилоти вакиллари бу йил ҳам табиат ўз инжиқлигини қиладиган бўлса, 2011-2012 йиллар учун асраб қўйиладиган озиқ-овқат захирасининг таги кўриниб қолиши мумкин, деган фикрларни билдирган. Хитой давлат кенгаши раиси Вэн Цзябао мамлакат давлат кенгаши доимий қўмитаси мажлисида ҳукумат томонидан тармоқ ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш, шолининг минимал харид нархини ошириш, қурғоқчиликка қарши кураш инфратузилмасини қуриш каби масалаларни қамраб олган 10 та шошилиш чора-тадбир ишлаб чиқилганини эълон қилди. Қишлоқ

ҳўжалиги учун 1,2 миллиард юань ажратиладиган бўлди. Соҳанинг давлат томонидан қўллаб-қувватлаш дастури бу "вақти-вақти билан ёмғир ёғдириш эмас", балки дунё мамлакатларидаги озиқ-овқат маҳсулотлари инфляциясини жийовлашда муҳим аҳамият касб этади ҳам. Ўтган йилги қузатилган қурғоқчиликларга қарамастан, Хитойда 546,41 миллион тонна дон етиштирилди. Бу эса 2009 йилга қараганда, 2,9 фоизга кўпдир. Мамлакатда яшовчи аҳоли йилига ўртача 110 миллион тонна маҳсулот истеъмол қилади.

Жорий йилда Фарб мамлакатлари ҳам қурғоқчилик туфайли озиқ-овқат нархлари кўтарилишини тахмин қилмоқда. Бугдой нархининг қимматлашиши нон, бензин, пиво, гўшт ва сут маҳсулотлари баҳосининг ошишига олиб келади. Бундан ташқари, ривожланаётган мамлакатларда озиқ-овқат маҳсулотларига бўлган талаб-эҳтиёжнинг ортиши вазиятини янада мураккаблаштириши мумкин. Фарб мамлакатларида "Стагфляция" ҳолати, яъни юқори инфляция шароитида иқтисодий ўсишнинг пасайиши кутилади.

Хитойда Аргунь (Хайлар) дарёси ирмоғини Далайнер қўлига буриш ва дарёнинг юқори қисмида ирригация иншоотлари тармоғини қуриш ишлари олиб борилиши дунё экологларини жиддий ташвишга солмоқда: Зеро, табиат инсон йўл қўяётган хатоларни кечирмайди. Хориж матбуотининг ёзишича, Хитойда яна бир қалтис лойиҳа Брамапутра дарёси сувини тоғ тизмаси орқали узунлиги 20 километрли ер ости йўли орқали ўтказиш лойиҳасининг татбиқ этилиши кутилмоқда. Мабодо бу иш амалга ошириладиган бўлса, Ҳиндистон ва Покистон ҳудудидан оқиб ўтувчи дарё суви кескин камаяди. Бундай ноҳўя хатти-ҳаракатлар давлатлар ўртасидаги дўстона муносабатларга жиддий пўтур етказиши мумкин. АҚШ атмосфера тадқиқотлари миллий маркази олимлари дунёдаги 22 та иқлим модели бўйича компьютер тадқиқотларини олиб борган. Унга кўра, айнан қурғоқчилик, ҳатто, намгарчиликдан иборат ерларни ҳам эгаллаши мумкин, деган хулосага келинган. XXI аср ўрталарига келиб Африка, Жанубий-Фарбий ва Шарқий Осиё, Австралия, Мексика, жанубий Ўрта ер денгизи давлатлари, ҳатто, фарбий ярим шарнинг катта қисми, шу жумладан, Бразилия ҳам инсониятнинг табиатни ўз измига бўйсундириш йўлидаги ҳаракати туфайли чўлу биёбон, саҳрога айланиши ҳақида тахминлар билдирилмоқда.

Азимжон ПЎЛАТОВ

ДУНЁДАН ДАРАКЛАР

Табиий офат оқибати

Янги Зеландияда Рихтер шкаласи бўйича 6,3 балли зилзила содир бўлган.

Табиий офат маркази мамлакатнинг Крайстчерч шаҳри бўлиб, 60 нафардан зиёд одам ҳалок бўлган. Бу ҳақда мамлакат бош вазири Жон Кей маълум қилган. 2010 йилнинг сентябрь ойида ҳам Крайстчерч шаҳридан 30 километр узокликда 7,4 балли ер силқиниши содир бўлганди.

Зўравонликлар ортиб бормоқда

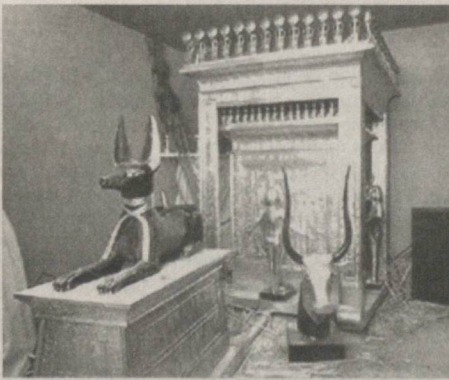
Афғонистоннинг Кундуз вилоятида портлаш рўй берган.

Расмийларнинг фикрича, бомба террорчилар томонидан ҳаракатга келтирилган, ҳалок бўлганлар ҳам бор. Маълумотларга кўра, ҳозирга келиб мазкур вилоят Толибон ҳаракати фаоллашган минтақалардан бирига айланган. Кузатувчиларнинг сўзларига қараганда, ўн минглаб хорижий қўшинлар жойлаштирилган Афғонистонда зўравонликлар кўлами ортиб бормоқда. Биргина ўтган йили Афғонистонда 2400 дан кўпроқ одам ҳалок бўлган.

Нодир буюмлар ўғирланган

Қоҳирада машҳур Миср музейидан фиръавн даврига тааллуқли нодир буюмлар ўғирлаб кетилган.

Аввалига йўқолган буюмлар сони 8та экани хабар қилинган. Ҳозир уларнинг 3таси музей ичкарасидан топилгани, аммо яна 5та бебаҳо ашё қаердалиги номаълум экани айtilмоқда. Расмийларнинг сўзларига кўра, бу ишга алоқадорликда гумон қилинган бир неча киши хибсга олинган.

Ўсиш 33 фоиз

Бразилияда 2010 йилда 5,66 миллиард АҚШ доллари миқдорида қаҳва экспорт қилинган.

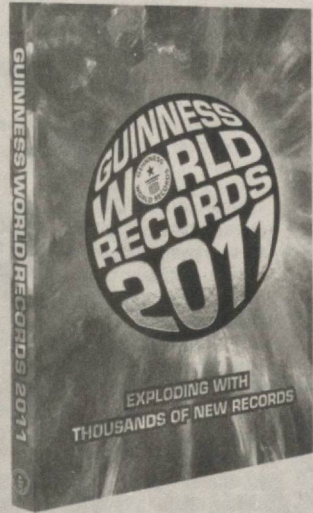

ИТАР-ТАСС хабарига кўра, бу тарихдаги энг юқори кўрсаткичдир, қолаверса, 2009 йилга нисбатан 33 фоиз кўп. Мутахассисларнинг сўзларига қараганда, ўтган йили арабика – қаҳванинг янчилмаган турига талаб катта бўлган, унинг 86 фоизи экспорт қилинган. Бразилия қаҳвасининг асосий харидорлари АҚШ, Германия, Италия ва Франция мамлакатлари саналади.

Интернет хабарлари асосида
Кумри НАЖИМОВА
тайёрлади

● РАНГИН ДУНЁ

Илк бор 1955 йилда чоп этилган Гиннес рекордлари китоби бугунги кунга келиб дунёнинг юздан ортиқ мамлакатларида 23 тилда мунтазам чоп этиб келинмоқда. Авваллари кўп минг нусхали китоб оқ-қора тасвирда бўлган. Кейинчалик китобнинг ҳар бир бети интернет саҳифаларига ўхшаб ранг-баранг ва ажабтовур фото ва безаклар билан бойитилган. Китоб саҳифаларида 1,5 мингдан ортиқ қизиқарли маълумотлар жой олган.

толалари билан қопланган. Чжэньхуан икки ёшга тўлганида организмда аллақандай ўзгаришлар рўй бера бошлайди. Ҳозирда унинг номи нафақат рекордлар китобидан, балки ўз кўриниши билан рок-гурӯх тимсолида машҳур ва бой бўлди.

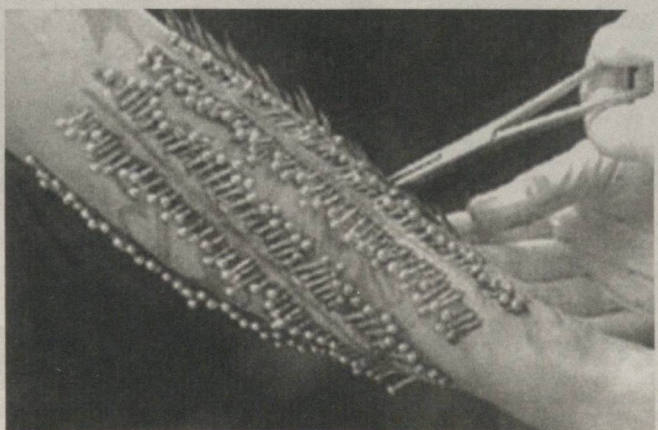
Ҳиндистонлик Рамджит Рагхавнинг ўрнатган ажайиб рекорди кўпчиликини лол қолдириши тайин. У 100 ёшида ота бўлди. Рамджит ўғлига «Яратганнинг инояти» дея Карамжит исмини қўйди. У Гиннес рекордлари китоби вакиллари ва журналистларга берган интервьюсида «мен яна ўн йилдан кейин ҳам худди шундай ҳолда бўламан», дейди. Рамджитнинг айтишича, кундалик оқат радионига қатъий риоя қилишда ҳикмат кўп экан. Шу боис, у кунига уч литр сут, ярим килограмм бодом ҳамда шунча миқдорда қиздирил-

ГИННЕС РЕКОРДЛАРИ КИТОБИ

ЁХУД ОРАМИЗДАГИ ҒАРОЙИБ ОДАМЛАР

ган сарийёг истеъмол қиларкан. Бразилиянинг Веспансиано ҳудудида яшовчи Клаудио Рауло кўз соққасини 8 мм. ташқарига чиқара олиши билан Гиннес рекордлари китобидан жой олди. Айтишларича, Клаудио ушбу гайриоддий хунарини доимий машқ эвазига орттирган. Клаудио келажакда ўз рекордини янгиллаб бу номни ҳеч кимга топширмасликни ният қилган.

Қарангки, юқорида айtilган ўз танасига озор бераётган кимсалар қаторидан 21 ёшли Матт Робинзон ҳам ўрин эгаллаган. У бир сеанснинг ўзида 1016 игнани баданига санчиш орқали рекорд ўрнатган. Робинзон рекорд қилганида британиялик рекордчи тезда янги сеанс ўтказиб, бада-нига 1015 донга игнани санчади.

Орадан бир ҳафта ўтар-ўтмас Робинзон бу рекордни 1200 тага етказишини эълон қилади. Аввалига Робинзоннинг яқинлари бунга аҳмоқона қилиққа йўйишадди. Бундай қилишга унинг ҳадди сизмайди, деб ўйлашган. Аммо, уч соат давом этган игна санчиш сеанси хайрли якун топади. Фақат Робинзон 1016 игнага аранг чидайди.

Ҳа, рекорд ўрнатиш иштиёқида устуллик қилган кимсалар ўзларини не қўйларга солишмайди, дейсиз. Масалан, липецклик 42 ёшли Дмитрий Бутаковнинг машҳурликка интилиши фожиали якун топган. У бир ой давомида тосол ичишини эълон қилган эди, аммо бу экстремал томоша бир кун давом этди, холос. Дмитрий уюштирган томошаларда журналистлар кўз ўнгида но-

нуштага ацетон, симоб ҳамда тосол истеъмол қилиб келган. Ҳатто, радиация кучли ерларда ҳам у бемалол яшай олган. Айтишларича, бу «сеҳрли» иммунитет Дмитрийни кучли ток урганида сўнг клиник ўлим натижасида пайдо бўлган. Бутаков Гиннес рекордлари китобини туғилган кунидан забт этишини эълон қилиб, шу кунни уйига журналистларни таклиф этади. Байрам дастурхонини безаган Дмитрий ўзига икки шиша тосол сотиб олади. У куннинг ярмида биринчи шишани очиб, «инсоният саломатлиги учун» дея қадаҳ кўтарганида ҳамма қарсақ чалади. Онаси эса кўзларини жовдира-тиб, ўғлига салат узатади. Яна икки соат ўтгандан сўнг Дмитрий томиридан қон топиради. Гўёки, томоша яхши ўтгандек, ҳамма уй-уйига тарқайди. Аммо, қоронғу туннинг соат 3 ларида онаси Бутаковни тез ёрдамда ҳушидан кетган ҳолда касалхонага олиб боради. Шифокорлар унинг ҳаётини сақлаб қолишга нечоғлик уринишмасин, икки ҳафта деганда унинг жони узилади. Негаки, Дмитрийнинг организми заҳарга тўйинган эди. Хуллас, машҳурликка эришиш йўлида чекилган азоб-уқубатлар ҳаммаша ҳам яхшилик билан якун топмаслиги мумкин. Бирок, Гиннес рекордлари китобидан жой олишни истоганларни ҳеч нарса, ҳатто ўлим ҳам тўхтата олмаयпти.

Мохинур НАБИЕВА

**МАДАНИЯТ
ХАБАРЛАРИ****БЕБАҲО
МЕРОС**

Асрлар давомида халқимизнинг маданияти ва маънавиятига бўлган эътибор уни баркамол авлод онгига синдириш, аждодларимиз анъаналарини давом эттириш жамиятимиздаги ҳар бир шахснинг бурч ва вазифасидир. Шундай бурч ва вазифаларни чуқур англаш орқали буюк сиймолар халқи, Ватани, миллати учун ўлмас адабий мерос қолдиргани аниқ ҳақиқатдир.

Бугун мамлакатимизнинг барча ўқув масканларида улуғ аждодларимиз меросини ўрганиш мавзусида турли тадбирлар, анжуманлар бўлиб ўтмоқда. Жумладан, пойтахтнинг Олмазор туманида жойлашган 326-сонли ихтисослаштирилган умумтаълим мактабида Алишер Навоийнинг 570 йил ва Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг 528 йиллиги муносабати билан «Аждодларга муносиб авлод бўлайлик» мавзусида тадбир бўлиб ўтди.

Тадбирда мактаб ўқувчилари ўзларининг бу санага бағишланган асарларини намойиш қилишди. Нақш ўймакорлиги, расм ва миниатюраларда акс этган буюк бобокалонларимиз сиймосини кўриб, тўғриси бугунги ёшларимизнинг иштиёқу шижоатига тан бердик. Шунингдек, тадбирда таниқли шоир Мирза Карим, Ўзбек миллий академик драма театри актери Фатхулла Маъсудов ва бошқа меҳмонлар иштирокида ўтган шеърят кечаси болаларда чуқур таассурот қолдирди. Мактаб ўқувчилари Навоий ва Бобур газалларидан ўқиб, сахна асарларидан парчалар намойиш этишди.

Тадбир сўнггида иқтидорли ва фаол ўқувчиларга мактабнинг махсус совгалари топширилди. Шунингдек, «Янги авлод» болалар фестивалида қатнашиб, расмоллик йўналиши бўйича биринчилиكنи кўлга киритган 7-синф ўқувчилари Жасур Қодиров, Бахтиёр Худайбергенов, мактабнинг 5-синф ўқувчиси жажжи шоира қиз Хонзода Исмоиловалар ҳам рағбатлантирилди. Улуғ аждодларимиз мероси бебаҳо. Ёш авлод тарбиясида уларнинг ўрни бекиёс. Шу боис, бу каби тадбирлар маълум сана муносабати билан эмас, балки мунтазам равишда ўтказиб турилса аниқ мудоао бўларди.

М.ХУДАЙБЕРГАНОВА,
«**Milliy tiklanish**»
мухбири

КЎРИК-ТАНЛОВ

Фаргона вилоятининг Риштон тумани Оқер маданият уйида 8-умумтаълим мактаби билан ҳамкорликда юқори синф ўқувчилари ўртасида «Аждодлар мероси келажак пойдевори» мавзусида кўрик-танлов ўтказилди. Кўрик-танлов шартларига кўра иштирокчилар ўзлари яшаб турган жойнинг урф-одатлари, анъаналари, миллийликка йўғрилган сахна кўринишлари, Ватанни мадҳ этувчи шеър ва қўшиқлар ижро этилди ҳамда сардорларнинг ўзаро беллашуви бўлиб ўтди. 9-синфлар ўртасида ўтказилган бу танловда дўстлик ғалаба қилди. Маданият уйи санъаткорлари томонидан ижро этилган куй-қўшиқлар танлов қатнашчилари ва томошабинларга кўтаринки кайфият бағишлади. Шунга ўхшаш тадбирлар вилоятнинг Авазбўй қишлоқ маданият уйида ҳам бўлиб ўтди.

**Мухтасархон
КАРИМОВА**

ТАШРИФ

Анчадан бери Ўзбекистон Давлат табиат музейига боришни ўйлаб юрардим. Вақти-соати шу кунга тўғри келган шекилли. Телефон орқали айтилган манзил бўйича белгиланган вақтда музейга йўл олдим. Музейга ташриф буюрганимда мовий осмон остида қанотларини ёйиб турган матрур бургут, шохлари кўкни тешиб юборишга тайёр морхўр, айёр ва чап-даст тоғ қоплони эътиборимни тортди. Ўзимни худди ёввойи табиат қўйнида юргандек ҳис қилдим.

ТАБИАТ МУЗЕЙИ

ЯНГИДАН ЧИРОЙ ОЧДИ

**МУЗЕЙ БЎЙЛАБ
САЁХАТ**

Саёхат давомида менга музейнинг катта илмий ходими Собит ака Аҳмедов ҳамроҳлик қилди.

Музей экспозицияларини кўздан кечирав эканмиз, Кўёш системасидаги сайёраларнинг вужудга келиши ҳақидаги космогоник назарияси диққатимни тортди. Лавхада бадий ёрулик, жадвал ҳамда тушунтириш матнлари ёрдамида Ер ва Кўёш системасидаги бошқа сайёраларнинг пайдо бўлиши босқичма-босқич кўрсатиб берилган. Шунингдек, ушбу залда палеонтология, эмбриология, қиёсий анатомия, одамнинг пайдо бўлиши ва ривожланиши, сунъий ва табиий танлаш, генетика ва селекция асослари, тоғ жинслари ва қазилма бойликлари, органик дунё эволюциясига доир маълумотлар тасвир, намуна, макет ва диорамаларда келтирилади. Музейнинг археология залида Тешиктош горида топилган 8-9 ёшли гор боласининг суяк тузилишига кўра ясалган ҳайкал жой олган. Зоология бўлимига ўтамиз. Бу ерда Антарктидадан келтирилган император пингвинларини, 8-10 метрлик питон илонни, музлик даврида яшаган мамонт суягини, шунингдек, товус ҳамда сунъий ва табиий танлаш орқали олинган қуш тулумларини учратиш мумкин.

**ТОМОШАБИН
ТААССУРОТИ**

Музейда мендан бошқа томошабинлар борлигини кўрди-

му улардан тезроқ музей ҳақидаги таассуротларини биллишга қизиқдим.

**Маргуба ва Воҳиджон
АХРОРОВЛАР,
ёш оила:**

Табиат музейига биринчи марта келишимиз. Йўлимиз шу ерга тушиб қолган эди. Кирганимизга сира ачинмаймиз. Авваллари йиртқич ҳайвонларни фақат кино ёки ҳужжатли фильмлардагина кўрардик. Оқ барс, йўлбарс, тулки, бўри, жайра каби ҳайвонларни яқиндан томоша қилиш бошқача экан. Қолаверса, бир кўзли кўзичоқ ва бузоқчани кўриб қаттиқ таъсирландик. Назаримизда, бу ҳар бир инсонни экология ва атроф-муҳитни асрашга ундаётгандек, гўё.

**Ҳикмат ИСМАТОВ,
пенсияер:**

Музей янги бинога кўчиб ўтганини яқинда эшитдим. Олдингиси ва ҳозиргисининг қандай фарқи борлигини билгим келди. Экспозициялар ўзининг

асл кўринишини сақлаб қолган. Қушларга қизиққанам боис, ўша бўлимга ошқидим. Чўл бургути, қора турна, каклик, туяқуш ва буйғуғиларни кўриб кўзим қувонди. Уларни неча йиллардан буён асраб-авайлаб келатган музей ходимларига раҳмат айтгим келди. Чунки, биздан кейинги авлод вакиллари табиат, қуш ва ҳайвонлар билан айнан шу ерда танишадилар.

МУЗЕЙ ТАРИХИ

Бу хусусда музей бош муҳофизи, «Дўстлик» ордени соҳиби Гулнора Фуломова шундай деди:

«Ўзбекистон Давлат табиат музейи Марказий Осиёдаги дастлабки илмий-маърифий муассасалардан бири саналади. Музейга 1876 йил 12 июлда асос солинган. Ҳозирги кунга келиб музей илмий фондида сақланаётган намуна ва ашёлар сони 350 мингтадан ошиб кетди. Улар орасида йиртқич ҳайвонлар, даррандаю паррандалардан тортиб, ўсимлик ва ҳашоратларгача бор. Хусусан, олим Мель томонидан музейимизга тақдим этилган тропик капалаклари энтомология коллекциясининг асосини ташкил этади. Шунингдек, музейда Қизил китобга киритилган йўлбарс, қоплон, сиртлон ва бошқа кўплаб йиртқич ҳайвонларнинг тулумлари мавжуд.

ФАОЛИЯТ

Шу ва бошқа саволлар билан музей раҳбари Зубайдулло Каримовга мурожаат қилдик:

«Маълумки, 2010 йили музейнинг янги экспозицияси яратилиб, фаолияти тикланди. Музей илмий ходимлари томонидан ўтган йиллар давомида Ўзбекистонимизнинг турли гўшаларига илмий экспедициялар ташкил этилиб, музейнинг янги экспозицияси учун маълумотлар, фото ва видео материаллар тўпланди. Рассомлар билан биргаликда ўсимлик ва ҳайвонот дунёси ҳаётини тасвирловчи чорвачилик, буғдойзор, пахтазор каби диорамалар яратилди.

**КЕЛГУСИ
РЕЖАЛАР
ХУСУСИДА**

Жорий йилда музей экспозициясини бойитиш ишлари давом эттирилиб, 18 май - халқаро музейлар кунига қадар

ТАХРИР ХАЙЪАТИ Ахтам ТУРСУНОВ, Ахрор АХМЕДОВ, Фолибшер ЗИЯЕВ, Сувоп НАЖИДДИНОВ, Муҳаммадхон ҚУРОНОВ, Гафуржон МУХАМЕДОВ, Улғубек МУХАММАДИЕВ, Шоира УМАРОВА, Рустам ҚОСИМОВ, Эркин ЮСУПОВ, Баҳодир ШАРОФОВ, Арслон ЭШМУРОДОВ

Бош муҳаррир: Жалолиддин САФОВ

ТАХРИРИЯТ МАНЗИЛИ: Тошкент-100000, Амир Темури кўчаси, 1-тор кўча, 2-уй

Газета таҳририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди

ТЕЛЕФОНЛАР: (8-371) Қабулхона 234-69-55, Парламент ва партия ҳаёти бўлими (факс): 234-01-47

Бош муҳаррир ўринбосари 234-87-74, Бухгалтерия 234-87-73, Компьютер хонаси 234-86-41.

Ҳажми 4 босма табоқ офсет усулида босилди. Қўғоз бичими А-2

«ШАРҚ» нашриёт-маъбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди.

Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй

ЎГИТ

Ёмон жинсидан қолмади яхши ном,
Ёмонлар ёмонлик-ла бўлғай тамом.

* * *

Ақлли киши сабр этар ҳар нафас,
Жаҳолатга енгилган оқил эмас.

БИЛАСИЗМИ?

Украиналик 37 ёшли Леонид Стадник 2007 йили расман дунёдаги энг дароз инсон сифатида тан олинган. Ўшанда унинг бўйи 2 метру 57 сантиметрни ташкил қилган.

* * *

1955 йилда туғилган америкалик Сэнди Эллен Аллен дунё аёллари орасида энг буйдори ҳисобланади. Унинг бўйи 2,317 м., вазни эса 209,5 кг.

ТУРФА ОЛАМ**ЧАҚМОҚТОШ ПИЛЛАПОЯ**

**РОТОМАХАН (ЯНГИ ЗЕЛАНДИЯ) ТОҒОСТИ КЎЛИДАН
ДУНЁГА ДОНҒИ КЕТГАН ПУШТИ ЧАҚМОҚТОШ
ПИЛЛАПОЯЛАР ҚОЛДИГИ ТОПИЛДИ.**

Маори халқининг фаҳри ҳисобланган оқ ва пушти пиллапоялар ҳақида дунё XIX аср ўрталарида хабар топган. Ушбу пиллапояларнинг иккови ҳам бир замонлар улкан геотермал тизимнинг бир бўлаги бўлган экан. Иссиқгейзерлар орқали отилиб чиқувчи сувлар айнан шу пиллапоялардан оққан. Мутахассисларнинг аниқлашича, пиллапоялар ер силкинишлари туфайли бузилиб кетган. Қолаверса, 1886 йили Таравера вулканининг уйғониши натижасида кўплаб қишлоқлар каби кўл пиллапояларини ҳам ер ютгани эҳтимолдан холи эмас.

МИНИ АКВАРИУМ

**РОССИЯЛИК ОТА-БОЛА ЎЛЧАМИ 30Х24Х14
МИЛЛИМЕТР КЕЛАДИГАН ШИША АКВАРИУМ ЯСАШДИ.**

Таниқли уста ва миниатюрист Анатолий Коненконинг айтишича, бундай митти аквариумни ясаш учун икки ҳафта кетган. Шиша аквариумга бор-йўғи 10 миллилитр сув кетаркан, холос. Унинг тувида озроқ кум ва майда тошлар ҳам бор. Бундан ташқари, мини аквариумда тирик балиқлар бўлиб, улар узунлиги беш сантиметрга тенг сув йўли бўйлаб сузишади. Россиялик уста бундан аввал ҳам шунга ўхшаш митти буюмлар ясаб келган. Масалан, унинг ўлчами атиги 1 миллиметр келадиган «Хамелеон» супермикроскоптоби 2002 йили Гиннеснинг рекордлар китобидан жой олган.

МУЗ УСТИДАГИ ПОЙГА

**ШВЕЦИЯДА МУЗ УСТИДА АНТИҚА
ПОЙГАЛАР БЎЛИБ ЎТДИ.**

Манбада келтирилишича, пойғалар Мерален кўлида ҳосил бўлган муз устида бўлиб ўтади. Мусобақа қатнашчилари пойга конькисида Упсаладан Стокгольмгача бўлган 80 километрлик йўлни босиб ўтишлари шарт. Мазкур мусобақа анъанавий тарзда 1999 йилдан бери ўтказиб келинади. Ҳар йили муз устидаги пойгаларда 8 мингдан ортиқ киши қатнашади. Энг қизиги, пойганинг қачон ўтказилиши икки ҳафта қолганда маълум қилинади. Негаки, ташкилотчилар кўлнинг музлашига қараб мусобақа кунини белгилашар экан.

ҚАДИМГИ ОВ ҚУРОЛИ

**БУНДАН 1,3 МИЛЛИОН ЙИЛ АВВАЛ НОМО ERGASTER
ТУРИГА КИРУВЧИ ОДАМЛАР ЙИРИК ҲАЙВОНЛАРНИ
ОВЛАБ КЕЛИШГАН.**

Яқинда эса Эфиопия ва Танзаниядан топилган суяк қолдиқларидаги тирналган изларни ўрганиш натижасида шу нарсга маълум бўлдики, гоминидлар (аникроғи афар астралопитенлари) қарийб 3,4 млн. йиллар муқаддам ҳам йирик гўштхўр йиртқичларни овлашган. Қолаверса, ўлжанинг этини суягидан ажратиб олиш учун тошдан ясалган ов қуролларидан фойдаланишгани ўз тасдиғини топган.

**З.ЗОИРЖОНОВ
тайёрлади**

Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси Марказий Кенгаши Ижроия Қўмитаси:

- темир эшик ва темир панжаралар сотиб олиш ва уларни ўрнатиш;
- паннолар тайёрлаш бўйича тендер эълон қилади.

Мурожаат учун тел: 244-14-98, факс: 239-45-53

Тўлов қафолатланади.

MILLIY TIKLANISH

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН «МИЛЛИЙ ТИКЛАНИШ» ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ

ХОМИЙ: «МАТБУОТ ТАРКАТУВЧИ» АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ

Газета ҳафтанинг чоршанба кунини чиқади. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан № 0223 рақами билан рўйхатдан ўтган.

Буюртма — Г 223, Адади — 9756

Саҳифаловчи: Акбар ШОДИЕВ

Навбатчи муҳаррир: Исмат ХУДОЕВОВ

Навбатчи: Эргаш ХУЖАЕВ

Электрон почта: e-mail: milliyt@sarkor.uz

Босишга топшириш вақти — 21.00.

Топширилди — 22.30.